

SUOMEN LÄHETYSSEURAN
TOIMINTAKERTOMUS JA
TILINPÄÄTÖS 2018

**Suomen Lähetykseuran
toimintakertomus ja
tilinpäätös 2018**

Hallitus 5.4.2019

**SUOMEN¹⁸⁵⁹
LÄHETYSSEURA**

Sisältö

1	Suomen Lähetysseuran toimintavuosi 2018	4
2	Suomen Lähetysseuran ulkomaantyö 2018 (strategiakausi 2017–2022)	6
	Kirkollinen työ.....	6
	Kehitysyhteistyö.....	7
	Rauhantyö	8
	Vaikuttamistyö.....	9
	Muu ulkomaantyö	9
	Kumppanuudet ja verkostot	10
3	Ulkomaantyön keskeiset tulokset 12 ulkomaantyön tavoitteessa (sisältää esimerkit)	12
4	Kotimainen toiminta	26
	Keskeiset tavoitteet	26
	Seurakuntayhteydet ja palvelu.....	26
	Viestintä ja kustannustoiminta	30
	Yksityinen varainhankinta.....	31
5	Hallinto	32
	Järjestöhallinto.....	32

6	Henkilöstö	33
	Henkilöstön määrä ja rakenne.....	33
	Osaamisen ja työyhteisön kehittäminen.....	35
	Työhyvinvointi ja yhteistoiminta	35
	Henkilöstöhallinto	35
	Kehittämistoiminta ja tukipalvelut.....	36
7	Talous	37
	Tase	38
	Tietohallinto	38
8	Toiminnan muu arviointi	39
	Riskienhallinta.....	39
	Tulevan kehityksen arviointi	39
	LIITE 1 Ulkomaisen työn toteutus 2018	41
	LIITE 2 Yhteistyökumppanit	43
	TILINPÄÄTÖS 2018	47
	Tase 31.12.2018	48
	Tuloslaskelma.....	50
	Liitetiedot 2018	51
	Kirjanpidot ja tositelajit sekä niiden säilyttämistapa	56
	Tilinpäätöksen allekirjoitukset	58
	Tilintarkastuskertomus.....	59

1 Suomen Lähetysseuran toimintavuosi 2018

Kansainvälisesti merkittävin tapahtuma oli Kirkkojen maailmanneuvoston Maailmanlähetyksen ja evankelioimisen konferenssi Arushassa Tansaniassa maaliskuussa. Pääteemana oli Pyhä Henki, transformaatio ja opetuslapseus. Työtä näiden teemojen parissa on jatkettu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja Suomen Lähetysseuran teologisessa työskentelyssä konferenssin jälkeen.

Lähetysseura aloitti kaksi uutta toimintamallia: Felm Theology -ohjelman avulla lähetetään teologian tohtoreita opetustehtäviin vuodeksi kumppaneiden oppilaitoksiin. Felm Gives Back -ohjelman puitteissa Helsingin seurakuntayhtymän seurakuntien työntekijät tekevät kuukauden mittaisia työkajsoja Jerusalemissa Lähetysseuran toimintakeskuksessa yhteistyössä sen kumppaneiden kanssa.

Seurakuntavaaleissa pidettiin esillä kokonaisvaltaista lähetystyötä yhteistyössä Pipliaseuran kanssa globaalikirkko.fi-kampanjan avulla. Seurakuntavaalikeräyksen yhtenä kohteena oli Lähetysseuran työ.

Tulosten raportointijärjestelmä otettiin käyttöön. Se palvelee sekä kumppaneita (kirkot, järjestöt, ulkoministeriö) että seurakuntia, jotka pääsevät tutustumaan oman seurakuntansa sopimuksiin ja hankkeisiin. Uudistetuilla verkkosivuilla suomenlahetusseura.fi, finskamissionssallskapet.fi ja felm.org sekä sosiaalisessa mediassa käytiin avointa vuoropuhelua Lähetysseuran työstä ja tuloksista. Lisäksi otettiin käyttöön uudet toiminnanohjauksen ja taloushallinnon järjestelmät. Varainhankinnan strategia luotiin. Siinä panostetaan uusina varainhankinnan muotoina sekä yritys- että kansainväliseen rahoitukseen.

Vaikuttamistyössä erityisesti yritys vastuulaki ja #ykkösketjuun-kampanja yhdessä 120 muun järjestön kanssa ajaa yritys vastuulain luomista ja tuomista mukaan hallitusneuvotteluihin. Lähetysseuran kokemukset työskentelystä hauraisissa ympäristöissä ja ihmisoikeushaasteet tulevat näin näkyviksi.

Lähetysseuran ilmasto- ja ympäristöohjelma etenivät sekä käytännön toimina että läpileikkaavana teemana kaikessa työssä. Suomen Lähetysseuran hallitus päätti Kirkon ympäristödiplomin hakemisesta 3.4.2017 ja ympäristödiplomi myönnettiin Lähetysseuralle ensimmäisenä kirkollisena järjestönä alkuvuodesta 2019. Lähetysseuran ympäristöohjelma, joka helpottaa ympäristöarvojen jalkauttamista Lähetysseuran toimintaan, hyväksyttiin syksyllä. Tansanian Kishapun sekä Nepalin metsitysohjelmat ovat osa ympäristöohjelman mukaista työtä.

Suomen Lähetysseuran vuosi alkoi uuden toiminnanjohtaja Rolf Steffanssonin tehtävään siunaamisella. Lähetysseura valitsi VTM Tero Norjasen uudeksi ulkomaantyön johtajaksi. Suomen Lähetysseuran Helsingin toimisto muutti hirtikuussa Tähtitorninkadulta Länsi-Pasilaan Maistraatinportti 2a:han vuokratiiloihin. Tähtitorninkadulla sijainnut toimistokiinteistö myytiin. Lähetyskirkko säilyy Lähetysseuran omistuksessa ja tiloissa toimii Kansainvälinen seurakunta (IEC) Lähetysseuran vuokralaisena.

2 Suomen Lähetykseuran ulkomaantyo 2018 (strategiakausi 2017–2022)

Kirkollinen tyo

Strategiakauden toisena vuotena vahvistettiin kirkollisen tyon ohjelman neljaa painopisteteemaa.

- 1. Kristillisen sanoman ulkopuolella olevat ovat kohdanneet Jumalan rajoja ylittavan rakkauden:** Eniten resursseja kaytettiin teologiseen koulutukseen ja hyvän sanoman jakamiseen. Neljassa maassa tuettiin myös seminaarien ja kirkkojen rakennustoitaa. Raamattu- ja kielenkäännöstyö eteni suunnitelmien mukaisesti. Lähetysseuran tukemat stipendiaatit integroituivat vuoden 2018 aikana hyvin työelämään ja yhteiskuntiinsa.
- 2. Seurakunta toimii avoimena yhteisönä ja ylittää rajoja osana maailmanlaajuisia kirkkoa:** Yhteistyökumppaneiden osaamista vahvistettiin järjestämällä yhteisiä koulutuksia. Vuoden aikana kayttiin keskusteluja erityisesti siitä, miten kirkot voisivat toimia avoimempina yhteisöinä ja entistä osallistavammin esimerkiksi vähemmistöille tai vammaisille ihmisille. Lähetysseuran tukeman hanke-työn avulla ihmiset pääsivät mukaan toimintaan, josta heidät aiemmin suljettiin pois.
- 3. Syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret oppivat elämäntaitoja ja vastuullisen aikuisuuden perusteita:** Lastensuojelutyötä vietii entistä voimakkaammin eteenpäin ja vuoden 2017 tehdyn arvioinnin perusteella ”lasten oikeus koulutukseen” -teemaa kehitettiin edelleen. Kummilasten opintojen edistymisestä tuotettiin useita tarinoita viestintään ja suomalaisille kummeille. Lähetysseuran kummityö täytti 30 vuotta.
- 4. Kumppanikirkot ja -järjestöt toimivat ammattitaitoisesti ja hyvän hallintotavan mukaisesti:** Kumppaneille järjestettiin hankehallinnon ja kirkollisen tyon ohjelman koulutusta ja tuettiin niiden ottamista käytännön työkaluiksi. Eri hankkeisiin tehtiin yhdessä kumppanin kanssa yhteensä 226 seurantamatkaa.

Neljä Lähetysseuran yhteistyökumppania laati oman sisäisen arvioinnin. Yhdessä Luterilaisen maailmanliiton kanssa tehtiin ulkoinen arviointi **Angolan** luterilaisen kirkon (IELA) hallinnosta ja sen kehittämisestä. Arvioinnin perusteella tehdään jatkosuunnitelma alkuvuodesta 2019.

Uusi alueellisen kirkollisen työn koordinaattorin paikka avattiin Lähi-idässä. Kirkollisen työn yksikössä alkoi vuonna 2015 valmistuneen hankehallinnon maanaalin päivittäminen ja kirkollisen työn koordinaattoreille järjestettiin kolme sisäistä koulutusta.

Strategian läpileikkaavista teemoista on annettu koulutusta:

Ympäristö ja ilmastonmuutoksen teemasta on järjestetty koulutuksia yhdeksässä eri hankkeessa. Näkökulma on ollut sekä teologinen että käytännöllinen kuten aurinkoenergian tärkeys ja siihen liittyvä koulutus **Angolassa**.

Konfliktisensitiivisyystyötä on tehty kolmessa hankkeessa, muun muassa **Boli-viassa** kummityössä. Siellä ongelmia aiheutti se, etteivät naapurissa olevan yhteisön lapset päässeet mukaan toimintaan. Yhteisten keskustelujen tuloksena päästiin sopimukseen, jonka avulla kaikki lapset otettiin mukaan.

Kirkollisen työn ohjelma sisältää myös sukupuoltenvälisen oikeudenmukaisuuden läpileikkaavana teemana. Sukupuoltenvälinen oikeudenmukaisuus on otettu esiin kirkkojen johdon kanssa käydyissä keskusteluissa. Tämän seurauksena vuoden aikana on valittu enemmän naisopiskelijoita maisteriopintoihin kuin edellisinä vuosina.

Kehitysyhteistyö

Lähetysseura solmi uuden nelivuotisen (2018–2021) rahoitussopimuksen ulko-ministeriön kanssa. Vuosittainen ohjelmatuki on yhteensä 5,1 miljoonaa euroa. Ministeriön rahoitusosuuden lisäksi kehitysyhteistyöohjelmaa rahoitettiin seurakuntien, yksityisten ihmisten ja erilaisilta yhteisöiltä saaduilla lahjoituksilla.

Kehitysyhteistyöohjelma perustuu Lähetysseuran visioon ja ulkomaantyön tavoitteisiin. Sillä tavoitellaan erityisen heikossa asemassa olevien ryhmien ihmisoikeuksien toteutumista ja eriarvoisuuden vähentämistä. Eriarvoisuutta ja moniperustaista syrjintää aiheuttavat sukupuoli, vammaisuus, etninen alkuperä ja sosiaalinen tausta. Syrjintä eri muodoissaan on eriarvoisuuden ilmentymä. Lähetysseura ja sen kumppanit rakentavat yhdessä syrjittyjen kanssa parempia toimintamahdollisuuksia esimerkiksi lisäämällä tietämystä laillisista oikeuksista tai kehittämällä viranomaisyhteistyössä inklusiivisia eli syrjittyjä mukaan ottavia palveluita. Vuosi 2018 oli ohjelman ensimmäinen toimintavuosi, jonka aikana ohjelasuunnitelman mukaiset hankkeet käynnistyivät.

Kehitysyhteistyön toteutus tapahtui pääosin suunnitellusti. Alkuvuonna joidenkin hankkeiden käynnistys viivästy, koska sopimusneuvottelut ulkoministeriön kanssa saatiin lopulliseen päätökseen vasta ensimmäisen vuosineljänneksen aikana. Joitakin käynnistysvuoden toimintoja siirrettiin tuleville vuosille.

Hanketyö kohdistui strategisten tavoitteiden mukaisesti heikossa ja syrjityssä asemassa olevien ryhmien ihmisoikeuksien parantamiseen. Lähetysseura solmi vuoden aikana aktiivisesti uusia yhteistyökumppanuuksia maailmalla ja Suomessa. Näissä ns. koalitioissa järjestöjen, tutkimuslaitosten, yksityisen ja julkisen sektorin osaamis- ja verkostopääoma tuottavat innovatiivisia ja poikkeusteollisia ratkaisuja kehityskysymyksiin. Lisäksi ne mahdollistavat uusien rahoitusmekanismien hyödyntämisen.

Vuoden aikana järjestettiin useita, osaamista vahvistavia koulutuksia sekä kumppaneille että Lähetysseuran omille työntekijöille. Näitä olivat esimerkiksi talous- ja hankehallinnon, tulosperustaisuuden (RBM), esteettömyyden ja katastrofivalmiuden koulutukset. Lähetysseura jatkaa edelleenkin merkittävänä kouluttajajärjestönä, jotta toiminta maailmalla ja Suomessa on ajanmukaista ja tehokasta.

Rauhantyö

Lähetysseuran **rauhantyön ohjelma** tukee sekä rauhanrakentajia että konfliktien osapuolia vuoropuhelun ja luottamuksen rakentamiseksi. Ohjelma keskittyy kolmeen painopisteeseen: dialogiprosessien tukeen, median rooliin konflikteissa ja psykososiaaliseen tukeen konfliktien keskellä eläville ihmisille. Yhteistyökumppaneinamme ovat paikalliset kansalaisjärjestöt ja kirkkoliitot sekä rauhantyötä tekevät kansainväliset toimijat.

Rahoituksemme tulee pääosin Suomen ulkoministeriöltä kehitysyhteistyömäärärahoista. Vuonna 2018 ulkoministeriö myönsi Lähetysseuralle 2,8 miljoonaa euroa rauhantyöhön. Lisäksi rauhantyötä rahoitetaan seurakunnilta, yksityisiltä ihmisiltä ja yhteisöiltä saaduilla lahjoituksilla.

Vuoden aikana kehitettiin tulosperustaisuutta, seurantaa ja tarvittavia järjestelmiä. Ohjelman mukaisesti jatkettiin hankkeita olemassa olevien kumppaneiden kanssa **Syyriassa** ja **Myanmarissa** ja käynnistettiin yhteistyö **Zimbabwessa** kirkkojen neuvoston kanssa. Lisäksi tuettiin tutkimusta ja vuoropuhelua pyhien paikkojen merkityksestä Israel-Palestiina-konfliktissa.

Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyössä jatkettiin työtä kolmella painopistealueella: haavoittuvien ryhmien ihmisoikeudet, oikeudenmukainen rauha ja taloudellinen oikeudenmukaisuus. Vuoden 2018 aikana painopisteenä oli erityisesti taloudellinen oikeudenmukaisuus ja vammaisten oikeuksiin liittyvä vaikuttamistyö.

Vaikuttamistyön johdolla yhdessä useiden kotimaisten ja ulkomaisten kumppanien kanssa järjestettiin Helsinki Peace Talks -tilaisuussarja, jossa korostettiin naisten asemaa rauhanprosesseissa, pohdittiin kirkon roolia rauhantyyssä sekä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

Syksyllä käynnistyi pohjoismaisen ekumeenisen uskonnonvapausverkoston yhteinen vaikuttamishanke Norjan ulkoministeriön tuella. Loppuvuodesta käynnistyi myös eduskuntavaalivaikuttaminen erityisesti uuden hallitusohjelman ja kehityspoliittisen ohjelman sisältöihin vaikuttamisena.

Lähetysseuran vaikuttamistyön asiantuntijaprofiili vahvistui ja puhujakutsut eri tilaisuuksiin lisääntyivät. Lähetysseuran läsnäolo ekumeenisten verkostojen yhteisessä vaikuttamisessa vahvistui. Vaikuttamisverkostot kotimaassa monipuolistuivat ja syntyi uusia yhteistyötapoja.

Muu ulkomaantyö

Lähetysseuran työntekijät ulkomailla sekä ulkomaanosaston koordinaattorit Suomesta käsin toteuttivat vuoden 2018 aikana säännöllistä ohjelma- ja hanke-seurantaa. Tätä toteutettiin yhdessä kumppanien kanssa tiiviin yhteydenpidon, keskustelun, raportoinnin sekä seurantakäyntien avulla. Kokonaisuudessaan ulkomaantyön seurantakäyntejä tehtiin vuonna 2018 yhteensä 325. Luku kertoo siitä, että hankkeissa vierailtiin kattavasti ja useamman kerran vuodessa seuraamassa niiden edistymistä sekä keskustelemassa kumppaniorganisaatioiden, yhteisöiden edustajien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Vuoden 2018 elokuussa valmistui uusi kumppanuussopimus pohja Lähetysseuran ja yhteistyökirkkojen käyttöön. Aluepäälliköiden johdolla aloitettiin syksyllä 2018 olemassa olevien sopimusten päivittäminen uusiin. Ensimmäiset uudet sopimukset allekirjoitetaan keväällä 2019.

Lähetysseuran täysjäsenyys ACT-allianssissa toteutui vuonna 2018. ACT-allianssi on maailman suurimpia avustusorganisaatioita. Se toimii yli sadassa maassa

ja rahoittaa humanitaarista apua, vaikuttamis- ja kehitysyhteistyötä vuosittain 1,5 miljardilla eurolla. Mukana ACT-allianssissa on 144 kirkkoa ja kirkollista järjestöä.

Jerusalemien toimintakeskuksen Alatalon toimintakeskuksen remontti saadaan päätökseen vuoden 2019 aikana.

Kumppanuudet ja verkostot

Suomen Lähetysseura teki yhteistyötä 108 (vuonna 2017: 111) kumppanin kanssa (LIITE 2). Kumppaneista 7 (6) oli kansainvälisiä kirkkoliittoja tai niiden alaisia verkostoja. Kirkkoja, niiden alaisuudessa toimivia järjestöjä, kansallisia ekumeenisiä neuvostoja ja kumppanuusyhteistyötä koordinoivia verkostoja oli 34 (30). Lisäksi oli 31 (33) kansainvälistä ja kansallista kristillistä järjestöä sekä 17 (19) kirkkojen tai kirkkoliittojen laitosta, jotka tarjoavat opetusta, terveydenhoitoa ja sosiaalipalveluja. Kansallisia ja kansainvälisiä kansalaisjärjestöjä oli 19 (23).

Israelissa aloitettiin yhteistyö uuden kumppanin, Rossing Centerin kanssa rasismien ja vihapuheen vastaisen koulutuksen tukemiseksi paikallisissa kouluissa. **Syyriassa** aloitettiin ensimmäistä kertaa kirkollisen työn hanke Lähi-idän kristillisen neuvoston (MECC) kanssa. Sen avulla sata sodan keskellä elänyttä lasta pystyy osallistumaan perusopetukseen.

Mekongin alueella, **Kambodžassa**, käynnistyi yhteistyö Continuing Learning -järjestön (CLO) kanssa, joka järjestää säännöllisesti koulutusta eri kirkkojen työntekijöille perhetyöstä, uskontojen välisestä dialogista sekä sielunhoidosta ja työnohjauksesta.

Thaimaan luterilaisen kirkon (ELCT) ensimmäiset kaksi naista vihittiin pastorin virkaan huhtikuussa 2018.

Thaishiirtolaistyötä tekevän Thai Good News Centerin keskuksen työ siirtyi **Singaporen** luterilaisen kirkon (LCS) vastuulle yhteisestä sopimuksesta. **Singaporen** luterilainen kirkko on aktiivinen toimija. Sillä on mahdollisuus ja osaamista jatkaa toimintakeskuksen työtä itsenäisesti.

Kiinassa **Hongkongin** luterilaisen kirkon (ELCHK) toteuttama kummityo Hunanin maakunnassa jouduttiin päättämään yhteistyökoulujen kanssa poliittisten ja hallinnollisten vaikeuksien vuoksi. Tähän oli varauduttu.

Israelissa päättyi siirtotyöläisten parissa tehtävä hankeyhteistyö KavLaOved-järjestön kanssa. Syy päätymiselle on strategian mukainen temaattinen painotus Lähi-idässä.

Etelä Afrikassa Lähetysseuran tuki päättyi vuoden 2018 aikana KwaZulu-Natalin kristilliselle neuvostolle sekä Tshwane Leadership Foundation (TLF)-järjestölle. Tuen päättyminen johtui ulkoministeriön kehitysyhteistyön hanke-määrärahojen supistumisesta.

3 Ulkomaantyyön keskeiset tulokset 12:ssa ulkomaantyyön tavoitteessa

Käytetyt lyhenteet:

KIT – kirkollinen työ
KYT – kehitysyhteistyö
RASO – rauhan ja sovinnon työ
VAIKU – vaikuttamistyö

Toivon teema 1: Todistamme Jumalan rajoja ylittävästä rakkaudesta

Kumppaneidemme kanssa ylitämme rohkeasti maantieteellisiä, kulttuurisia ja sosiaalisia rajoja todistaaksemme Jumalan rakkaudesta sanoin ja teoin.

Kirkollisen työn ohjelma on toteuttanut tätä toivon teemaa. Se vahvistaa seurakuntalaisten, seurakunnan ja maailmanlaajuisen kirkon toimintaa.

Ulkomaantyyön tavoite 1: Kristillisen sanoman ulkopuolella olevat ovat kohdanneet Jumalan rajoja ylittävän rakkauden.

Raamatun, käsikirjojen ja kristillisen materiaalin käännös- ja kielentarkastustyö on edistynyt kymmenellä eri kielialueella vuoden 2018 aikana. Mussau-emirankielinen Uuden testamentin käännös valmistui **Papua-Uudessa-Guineassa**. **Angolassa** tuotettiin nghumbinkieliset Päivän tunnus sanat ja ne jaettiin laajalti eri seurakuntiin. Käännöstyö vahvisti eri kieliryhmien kristittyjen hengellistä identiteettiä ja edesauttoi uskonnon harjoittamista sekä paransi kielten asemaa. (KIT)

Teologinen koulutus tuki tulevia seurakuntien työntekijöitä ja vapaaehtoisia seurakuntatyöhön sekä hyvän sanoman jakamiseen kumppanikirkkojen palvelukseen eri puolilla maailmaa. Opiskelijat ovat oppineet ymmärtämään evankeliumin merkityksen erityisesti kristillisen sanoman ulkopuolella olevien keskuudessa. Teologista koulutusta toteutettiin seminaareissa, raamattuopistoilla ja yliopistoissa. Valmistuneet ovat löytäneet töitä pääsääntöisesti evankelistoina ja teologeina. Samalla seurakuntien teologinen osaaminen ja kapasiteetti ovat vahvistuneet. Osa opiskelijoista tuli syrjityistä vähemmistöistä. Lähetyseura on tukenut vuoden 2018 aikana yli 70 stipendiaattia. (KIT)

Thaimaan luterilaisen kirkon (ELCT) kasvu jatkui edelleen Thaimaan pohjoisosissa erityisesti etnisten vähemmistöjen, ns. vuoristokansojen parissa. **Myanmarissa** hyvä sanoma tavoitti uusia ihmisiä eri etnisistä ryhmistä luterilaisten kumppanikirkkojen toiminnan kautta. **Senegal**in luterilaisen kirkon (ELS) radiotyö tavoitti hyvän sanoman ulkopuolella olevia ihmisiä toimittamalla ja lähettämällä kristillisiä radio-ohjelmia. Työ vei Jumalan sanaa yli rajojen uudelle alueelle, jossa järjestettiin raamattuopetusta ja rukoushetkiä. **Pakistanissa** kirkkurssit ja niihin liittyvät kokoontumiset tavoittivat myös ei-kristittyjä. Peshawarin hiippakunnan ylläpitämässä lukusaleissa kävi myös muihin uskontoihin kuuluvia. (KIT)

Ulkomaantyön tavoite 2: Seurakunta toimii avoimena yhteisönä ja ylittää rajoja osana maailmanlaajuisia kirkkoa.

Keskeisinä alatavoitteina halutaan vahvistaa seurakuntalaisten tietoisuutta syrjinnästä ja mahdollistaa syrjittyjen ryhmien tuleminen mukaan seurakuntaan.

Syrjimättömyys on lisääntynyt niissä seurakunnissa, joissa evankeliumia on opetettu ja ymmärretty siten, että Jumalan rakkaus kuuluu kaikille ja että kaikilla on sama ihmisarvo ja oikeus seurakuntayhteisöön ja hyvään elämään. Myös teot eli seurakunnan avoin toiminta ja diakoniatyö, jotka on kohdistettu kaikille ja erityisesti syrjityille ja marginaalissa oleville, tukee tätä tavoitetta. (KIT)

Etiopiassa syrjittyjen vähemmistöryhmien hyväksyminen mukaan Mekane Yesus -kirkon (EECMY) seurakuntien toimintaan on avannut heille myös pääsyn koulutukseen, raamattukouluihin ja kirkon perhetyön ohjelmiin. **Namibian** luterilaisen kirkon (ELCIN) Windhoekissa toimiva oppilaitostyö on kaikille avointa ja kutsuu opiskelijoita jumalanpalveluksiin ja kaikkiin järjestettyihin sosiaalisiin tapahtumiin. **Tansanian** luterilaisen kirkon (ELCT) kanssa toteutettavassa Evankeliumia kylille -hankkeessa kohdennettiin työtä erityisesti niille alueille, joissa albinismin kanssa elävät ihmiset ovat olleet suurimmassa hengenvaarassa. (KIT)

Kambodžassa kirkon (LCC) kaikki neljä toimintakeskusta toimivat avoimina yhteisöinä, jotka tarjoavat toimintaa ja palveluja kaikille alueen ja ympäristön ihmisille ketään erottelematta. Suurin osa kirkkojen opetustoimintaan osallistuvista on ei-kristittyjä. Kirkko tekee maaseudulla yhteistyötä myös paikallisten koulujen kanssa. Ruokaturvan ja toimeentulon turvaamiseen tähtäävää koulutusta annetaan kaikille kiinnostuneille kirkkojen kautta. (KIT)

Kiinan kristillisen neuvoston hiv/aids-työn hanke on vaikuttanut yhteisön asenteisiin ja lieventänyt kielteistä leimaa sairauteen. Hankkeen tavoittamien hyödynsaajien asema ja toimijuus on parantunut. Kirkko on kasvattanut osaaamista työssä syrjittyjen ihmisryhmien parissa. Ennaltaehkäisevän hiv- ja aidsvalistuksen myötä seurakuntien diakoninen työote on vahvistunut ja toiminnan piirissä olevien elämänlaatu on parantunut. Hyödynsaajat osallistuvat toiminnan kehittämiseen ja suunnitteluun. Paikallisyhteisön omistajuus on hankkeessa vahva. (KIT)

Nepalissa perhetyön kouluttajien koulutuksissa 69 pariskuntaa ja naisjohtajuuskursseilla 83 seurakunnissa aktiivisesti toimivaa naista sai koulutusta. He pystyvät palvelemaan paremmin seurakuntiaan. Slummialueilla kaksi lastentapahtumaa tammi-helmikuussa toi iloa ja toivoa yhteensä 363 lapsen elämään. (KIT)

Toivon teema 2: Puolustamme syrjittyjen ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia.

Kumppaneidemme kanssa teemme työtä syrjittyjen ryhmien aseman ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi.

Tämä toivon teema tuotti runsaasti hyviä tuloksia syrjittyjen ryhmien parissa heidän ihmisoikeuksiensa toteuttamiseksi, voimaannuttamiseksi sekä osaamisensa vahvistamiseksi. Moniperustaista syrjintää ehkäistiin vahvistamalla naisten ja tyttöjen, vammaisten henkilöiden, vähemmistöjen, riistettyjen sekä syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tietoisuutta omista oikeuksistaan sekä heidän elämänhallintaansa ja itsetuntoa, koulutusta, toimeentuloa ja suojelua.

Ulkomaantyön tavoite 3: Sukupuolen vuoksi syrjityt naiset ja tytöt tunnistavat uusia mahdollisuuksia ja hyödyntävät niitä.

Boliviassa tietoisuus naisten oikeuksista lisääntyi seurakuntalaisten ja hankkeisiin osallistuvien sekä kirkon työntekijöiden parissa. Aihetta pidettiin esillä erilaisissa koulutuksissa, tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Hankkeiden suorille sekä epäsuorille hyödynsaajille ja kirkon työntekijöille järjestettiin gender-koulutusta.

Pyhän maan ja Jordanian luterilainen kirkko (ELCHLJ) lähetti Saksaan ensimmäistä kertaa naisen opiskelemaan teologiaa. Valmistuttuaan hänestä tulee kirkon ensimmäinen naispappi. (KIT)

Tansaniassa maasaittyttöjen parissa tehtävässä työssä kolme tyttöä sai peruskoulun päätökseen. Vastaavasti kolme edellisenä vuonna koulunsa päättäneitä lähetettiin ammatillisiin opintoihin. Kaikki ohjelmassa mukana olevat 14 tyttöä ovat vältäneet opiskelun takia aikaisen pakkoavoliiton. (KIT)

Pakistanissa Peshawarin hiippakunnan naistyö vahvisti naisten identiteettiä niin kristittyinä kuin naisina kirkossa ja yhteiskunnassa. Hiippakunnan Risalpurin terveysaseman ja Tankin sairaalan potilaista suurin osa oli naisia. Työllä vähennettiin äitiyskuolleisuutta. Perhesuunnitteluneuvonta oli tärkeä osa työtä. Peshawarin hiippakunnan koulujen kummiopilaista on suurempi osa tyttöjä kuin keskimäärin Pakistanin kouluissa. Naisten lukutaitoluokat antavat mahdollisuuden lukutaidon hankkimiseen naisryhmässä. Naisten ompeluluokat ovat antaneet naisille mahdollisuuden ansaita rahaa omalla työllään ja samalla he saavat perheen ja yhteisön arvostuksen. (KIT)

Nepalissa koulutus paransi tyttöjen ja naisten asemaa yhteisössä, joissa heitä oli syrjitty sekä sukupuolensa että kastinsa vuoksi. Ainakin 16 tyttöä on kummiohjelman ansiosta saanut työpaikan järjestöissä, terveysasemilla tai kouluissa. Heistä on tullut roolimalleja toisille. Muissakin kummihankkeissa tyttöjen pääsyä kouluun ja opiskelemaan on edistetty. (KIT)

Noin 50 dalit-tyttöä ja nuorta naista Mugussa sai opintoihinsa tukea Nepalín yhdistyneen lähetyksen (UMN) kummiohjelmassa. 13 suoritti peruskoulun päättökokeen. Vuoden alkupuoliskolla 6 nuorta naista suoritti alemman korkeakoulututkinnon tavoitteenaan opettajan ammatti ja 3 opiskeli ammattikursseilla. Syksyllä valitut uudet jatko-opiskelijat eivät ole vielä tiedossa. Loput tytöt opiskelivat yläasteella ja lukiossa. Tyttöjen koulunkäynti yleistyí ja poissaolot vähenivät. (KIT)

Kehitysyhteistyössä naisten ja tyttöjen oikeudet olivat keskeisiä. Jokaisessa yhteistyömaassa on naisten oikeuksia ja tarpeita vastaavia hankkeita. Lisäksi ns. gender-ulottuvuus huomioidaan kaikessa toiminnassa läpileikkaavasti. (KYT)

Naisten ja tyttöjen elämään vaikuttavat läheisesti äitiysterveys, koulutusaste, työllisyys ja elinkeinot. Äitiysterveys koheni äitiysseminaarien ja synnytysvalmennusten ansiosta. Neuvolakäynnit hankealueilla **Nepalissa** ja **Kambodžassa** lisääntyivät kautta vuoden 2018. Pienyrittäjäyystuki ja erilaiset säästöryhmät hyödyttivät naisten harjoittamia elinkeinoja, ja menestyminen niissä kasvatti arvonantoa yhteisöissä. **Tansaniassa** havaittiin pienyrittäjänäisten määrän kasvua, mutta samaan aikaan myös kylien demokraattisilla vaaleilla valittujen päättäjänäisten osuuden kasvua. Lisäksi pienviljelyn tehostuminen vahvisti ruokaturvaa kaikilla yhteistyömantereilla, koska kasvaneet satomäärät riittivät sekä perheen

ruokavalion monipuolistamiseen että myyntiin. **Etiopiassa** tyttöjen oppimistulokset paranivat suuresti opinto-ohjauksen ansiosta. Parantuneet oppimistulokset vähentävät usein myös keskeyttäneiden määrää, mikä osaltaan voi tukea tyttöjen koulutusasteen nousua. (KYT)

Lähisuhdeväkivalta kohdistuu kaikkialla maailmassa erityisesti naisiin, vaikka jokaisella on YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeusjulistuksen mukaan oikeus turvallisuuteen. Naisten oikeuksia väkivallattomaan elämään puolustettiin **ete-läisessä Afrikassa ja Boliviassa**. Hanketyössä tuettiin lähisuhdeväkivallan ja sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreja sekä etsivällä työllä, järjestämällä oppilaitosyhteistyötä ja asiallisen tiedon jakoa että tarjoamalla terapiapalveluita. Myös koulutukset sukupuolten välisen tasa-arvon kysymyksissä olivat merkittävä osa toimintaa kaikilla mantereilla. (KYT)

Ulkomaantyon tavoite 4: Vammaiset henkilöt elävät omaehtoisesti esteettömmässä ympäristössä osana yhteiskuntaa.

Kolumbian luterilaisen kirkon (IELCO) Vid Verdadera -keskuksen toimintaan osallistui yhteensä 32 vammaista nuorta. Keskukseen ammattikoulutuksen käyneistä kuulovammaisista nuorista 10 sai vakituisen työpaikan ensimmäistä kertaa elämässään. Keskukseen toimintaan osallistuvat nuoret ovat perustaneet myös yhdistyksen, jonka tarkoituksena on markkinoida nuorten tekemiä käsitöitä sekä teatteri- ja tanssiesityksiä. Yhdistyksen nuoret myyvät tuotteitaan mm. käsityömessuilla sekä tekevät yrityslahjoja yrityksille. (KIT)

Senegalissa kirkon diakoniatyön tekemän työn tuloksena yhteisöjen tietoisuus vammaisten oikeuksista ja ihmisarvosta kasvoi ja seurauksena 30 vammaisen lapsen elämä muuttui täysin. Jokaisen lapsen tilanne kartoitettiin ja sen perusteella lapsi joko pääsi hoitoon tai hänet autettiin kouluun tai hän sai välineapua tai ruoka-apua. (KIT)

Nepalissa noin 300 näkö-, kuulo- tai liikuntavammaista lasta ja nuorta sai mahdollisuuden perus- ja jatko-opiskeluun kummiohjelman kautta. Tyttöjen osuus eri ryhmissä oli 48–55 %. 25 nuorta osallistui peruskoulun päättökokeeseen, heistä 20 läpäisi hyvin arvosanoin. 35 nuorta suoritti loppuun lukion viimeisen luokan, joista kaikki jatkoivat kandidaattiopintoihin eri aloille. 7 nuorta sai valmiiksi kandidaatin tutkinnon ja jatkoi maisteriopintoihin. Kuusi opintonsa päättänyttä vammaista nuorta työllistyi alkuvuoden 2018 aikana. 17 kuulovammaisen lapsen vanhempaa ja 2 uutta opettajaa oppi viittomakielen alkeet lasten koululla pidentyllä viittomakielen kursseilla. (KIT)

Kehitysyhteistyöohjelmassa vammaisinkluusio on läpileikkaava teema. Lisäksi kehitysyhteistyöohjelma sisältää alaohjelman, joka tähtää vammaisten henkilöiden oikeuden toteutumiseen maailmassa. Vuoden 2018 toiminnassa inklusiivisuuden periaatteet toteutuivat erityisesti koulutuksen suunnittelussa. **Se-negalissa, Etiopiassa ja Kambodžassa** lisättiin normaalikoulujen yhteyteen inklusiivisia luokkia, minkä ansiosta vammaisten lasten koulussakäynti lisääntyi. **Etiopiassa** Lähetysseuran pitkään tukema tuloksellinen työ viittomakielisen opetuksen kehittämiseksi palkittiin. Erityisasiantuntija, kasvatustieteen tohtori Mekonnen Mulat sai Bego Sew -palkinnon humanitaarisesta työstään kuurojen ja huonosti kuulevien ihmisten parissa. (KYT)

Nepalissa haettiin verkostoitumalla ja vaikuttamistyöllä laajempaa vaikuttavuutta ja kattavuutta: yhteistyössä Abilis-säätiön, Helsingin yliopiston, Kathmandun yliopiston ja Luterilaisen maailmanliiton kanssa Lähetysseura ryhtyi suunnittelemaan vammaisten henkilöiden toimeentuloa kartoittavaa tutkimusta. Lisäksi vammaisten henkilöiden katastrofivalmiutta kehitettiin yhteistyössä Luterilaisen maailmanliiton kanssa: tuloksena 1 400 vammaista henkilöä sai tietoutta, miten parantaa kotinsa ja yhteisöjensä katastrofivalmiutta. Koulutustilaisuuksiin osallistuneet kuntien päättäjät arvioivat katastrofivalmiussuunnitelmansa ensimmäistä kertaa vammaisinkluusion näkökulmasta. (VAIKU)

Ulkomaantyön tavoite 5: Vähemmistöt toteuttavat omaa kulttuuriansa ja elämäntapaansa vuorovaikutuksessa ja osana ympäröivää yhteiskuntaa.

Ranskassa Marhaban-keskuksen toiminta vahvisti maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden integroitumista ranskalaiseen yhteiskuntaan. Toimintaan osallistui viikoittain yli 130 ihmistä. Perheiden hyvinvointia vahvistettiin parantamalla tietoisuutta saatavilla olevista julkisista palveluista sekä auttamalla lapsia erilaisilla lasten hyvinvoinnin lisäämiseen suunnatuilla toiminnoilla. Maahanmuuttajataustaiset naiset ovat antamassaan palautteessa kertoneet saaneensa tukea Marhaban-keskuksen toiminnan kautta. Naiset tulivat tietoisiksi oikeuksistaan. (KIT)

Kiinassa hiv/aids-tietoisuus yhteisöissä on vahvistunut, kirkon työntekijöitä on koulutettu vapaaehtoisiksi, järjestetty yleisölle suunnattuja tietoisikutapahtumia sekä vierailtu edunsaajien luona sairaaloissa ja kodeissa. Kirkko on kouluttanut useita vapaaehtoisia ja kirkon diakoninen työote on vahvistunut. Tartunnan saaneiden elämänlaatu on parantunut kokonaisvaltaisen avun myötä. (KIT)

Lähetysseura jatkaa kehitysyhteistyössä Mikael Agricolan jalanjäljissä ”oma kieli, oma mieli” -periaatteella. Äidinkielellä oppiminen vahvistaa kulttuurista identiteettiä ja parantaa oppimistuloksia. Osaltaan äidinkielen opetus on myös vastaus ns. globaaliin oppimisen kriisiin, joka tarkoittaa opetuksen laadun heikkoutta. Äidinkielistä opetusta kehitettiin vuonna 2018 **Etiopiassa, Laosissa, Kambodžassa ja Senegalissa**. Vähemmistöryhmien oikeuksia vahvistettiin Laosissa kieli- ja kulttuurityöllä. Vähemmistökielinen lukutaito-, kieli- ja kirjallisuustyö edistyi. Lasten oppimisvalmiuksia elävöitettiin esimerkiksi öshi-kulttuuriin kuuluvilla nukketeatterilla ja tarinoilla. Ne vahvistavat myös koko yhteisön kulttuuriperimää. Etiopiassa äidinkielisissä luokissa hankealueilla oppilaita oli vuonna 2018 noin 57 000 (hankkeen alussa vuonna 2008: 500 oppilasta). (KYT)

Ulkomaantyon tavoite 6: Riistetyt ja hyväksikäytetyt toipuvat ja päättävät omasta elämästään osana yhteiskuntaa.

Israelissa KavLaOved (KLO) -järjestö avasi 299 tapausta siirtotyöläisten työoloista ja sai palautettua heille noin 190 000 euron edestä laittomasti pidätettyjä palkkoja ja etuja. KLO lisäsi tietoisuutta aiheesta muun muassa noin kahden sadan thai-työntekijän parissa. (KIT)

Palestiinassa Defence for Children International (DCI) avusti 110 oikeustapauksessa vuoden 2018 puoliväliin mennessä. Heistä 90 oli alaikäisiä lapsia, jotka saivat pienemmän vankilatuomion oikeudellisen avun seurauksena. Järjestö järjesti 294 neuvottelu- ja konsultaatiokeskustelua joko lapsille tai heidän vanhemmilleen. DCI helpotti perheiden vankilavierailuja lasten säilöönoton aikana. Järjestö auttoi myös perheväkivallan kohteeksi joutuneita lapsia käytännön juridisella tasolla sekä henkisesti. (KIT)

Nepalissa noin 110 hiv/aidsin kanssa elävää ihmistä, ihmiskaupan uhria ja huumaiden käyttäjää sai psykososiaalista tukea ja ohjausta palvelujen piiriin. Monet pääsivät takaisin lähiyhteisöihinsä ja osa sai tukea elinkeinotoiminnan aloittamiseen sekä ohjausta arkielämän taidoissa. (KIT)

Tansaniassa 12 albinismin kanssa elävää nuorta naista sai käsityöopintonsa päätökseen ja heille lahjoitettiin ompelukoneet. Ompelemisen ammattilaisina he ansaitsevat nyt elantonsa kotikylillään ja tukevat perheidensä toimeentuloa. (KIT)

Lähetysseura hakeutuu kussakin yhteiskunnassa kaikkein heikoimpien ryhmien pariin. Ne ovat ryhmiä, jotka jäävät helposti erilaisten tukitoimien ulkopuolelle halveksutun asemansa vuoksi. Ihmiskaupan uhrit, entiset orjat tai äärimmäisessä köyhyydessä elävät lapset lukeutuvat näihin ryhmiin. Vuoden aikana ihmiskaupan vastaisessa työssä **Kambodžassa** koulutettiin kahdessa maakunnassa paikallispoliiseja, jotka ovat avainasemassa ihmiskaupan uhrien tunnistamisessa, ihmiskaupan ehkäisyssä ja uhrien arvokkaassa kohtelussa. Lisäksi poikien seksuaalista hyväksikäyttöä ehkäisevässä hankkeessa Kambodžassa koulutettiin kahdeksan paikallista ja kansainvälistä järjestöä siitä, miten hyväksikäytön uhreja tulisi kohdata ja auttaa. (KYT)

Mauritaniassa jatkettiin työtä entisten orjien oikeuksien palauttamiseksi. Yli 900 ihmistä sai tietoa ja koulutusta ihmisoikeuksista sekä oikeuksista mahdollisiin tukiin ja maahan. (KYT)

Boliviassa kaivosalueiden lasten tukihankkeen tuloksena lapset kouluttautuivat ammatillisten kurssien kautta kevyempiin töihin. Lapset saivat myös tukiope-
tusta perus- ja lukiotason koulunkäyntiin. Lasten ja nuorten perhesiteet ovat vahvistuneet keskustelutilaisuuksien ja työpajojen kautta. Vuoden aikana käynnistettiin myös viranomaisyhteistyötä. (KYT)

Ulkomaantyon tavoite 7: Syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret oppivat elämäntaitoja ja vastuullisen aikuisuuden perusteita.

Angolassa Lähetysseuran tuella perusopetusta sai yhteensä 55 lasta ja nuorta, joista tyttöjä 44 ja poikia 11. Yhteensä 130 lasta pääsi arkipäivisin päiväkodin antamaan turvalliseen ja välittävään ilmapiiriin. (KIT)

Mauritanian kummilapsihankkeessa lapset pääsivät kouluun ja koulua käytiin säännöllisemmin. Yhteensä 330 lasta, joista 211 tyttöä ja 119 poikaa ja 20 vammaista osallistui aktiivisesti opetukseen. Kummilapset huoltajineen pääsivät terveydenhuollon piiriin. Samalla lasten yleinen terveystilanne parani, poissaolot koulusta vähenivät ja lasten oppimistulokset paranivat siten, että 85 % lapsista pystyi siirtymään seuraavalle luokalle. Hankkeen kautta 60 huoltajan ja heidän perheidensä toimeentulo parani, mikä myös edesauttoi lasten koulussa käyntiä ja oppimista. (KIT)

Senegalissa lähes kaikki kirkon lasten parissa työskentelevät (noin 40 henkilöä) saivat kaksi kertaa koulutusta lastensuojelusta. Perusopetuksessa tuettiin 225

lasta esikoululuokissa ja 194 lasta ja nuorta peruskoulussa ja lukiossa. Yliopisto-opinnoissa tuettiin 28 nuorta sekä 93 nuorta naista ammattiopinnoissa. Raportointiaikana yliopistosta valmistui kuusi nuorta. Nuorten naisten ammattikoulusta kaikkiaan 18 valmistui ammattiin. Ylioppilaaksi valmistui 10 nuorta. Yläkoulun suoritti 19, alakoulun vastaavasti 16. (KIT)

Venezuelan sekasortoisesta taloudellisesta, poliittisesta ja yhteiskunnallisesta tilanteesta huolimatta luterilainen kirkko on pystynyt tarjoamaan Casa Hogarin 17 pojalle ruuan, koulutuksen ja turvan sekä kummiohjelman 33 lapselle koulutusta ja välipalat. Tämä on lisännyt lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä ja yhteisöjensä toivoa paremmasta tulevaisuudesta. (KIT)

Kambodžassa on vallalla ajatus siitä, että köyhästä perheestä oleva lapsi saisi lastenkodissa paremman alun elämälleen kuin mitä vanhemmat voivat antaa. Tiedon puutteessa vanhemmat voivat itse sijoittaa lapsensa lastenkotiin. Vaikuttavaa työtä tehtiin syrjäytymisvaarassa olevien lastenkotinuorten parissa. Lähetysseuran tukemana paikallinen kehitysyhteistyön kumppani järjesti klubeja, joissa nuoret saivat vertaistukea ja elämäntaitokoulutusta. Tavoitteena on se, että he pärjäisivät itsenäistyttyään lastenkodista. Paikallinen kumppani kehitti tiedottamista ja tukipalveluita lasten ja nuorten palauttamiseksi yhteisöihinsä sekä lisätäkseen ymmärrystä lastenkotisijoitusten haitallisuudesta lapsen psyykkiselle kehitykselle. (KYT)

Syrjäytymisvaara voi luonnollisesti liittyä myös orpoutumiseen. **Etiopiassa** orpouden vuoksi syrjäytymisvaarassa olevat nuoret saivat opetusta seksuaaliterveydestä ja vahingollisista perinteistä. Vertaistuki nuorten kesken vahvistui, koska osa opetuksen osallistuneista nuorista sai taitoja, miten opastaa ikätovereitaan laajemminkin. **Zimbabwessa** isoäidit jatkoivat työtään orpolasten tukemiseksi. Lapset saivat apua koulumaksuissa ja koulupukujen hankinnassa, pitkämatkalaiset koulumatkoissa ja useimmat koulutarvikkeiden hankinnassa. Elämäntaitoja opeteltiin yhdessä isoäitien ja muiden yhteisön turvallisten aikuisten johtamana. (KYT)

Toivon teema 3: Muutamme maailmaa oikeudenmukaisemmaksi.

Kumppaneidemme kanssa kamppailemme taloudellisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta.

Ulkomaantyön tavoite 8: Poliittiset päättäjät ja talousvaikuttajat tiedostavat ihmisoikeuksien toteutumisen esteitä ja toimivat niiden poistamiseksi.

Virossa perhekeskus teki aktiivisesti yhteiskunnallista vaikuttamistyötä lastensuojelun, perheväkivallan katkaisun ja syrjittyjen ihmisryhmien oikeuksien puolustamiseksi. Kirkon perhekeskuksen edustaja osallistui eri ministeriöiden ja Tallinnan kaupungin työryhmiin. Perhetyö julkaisi artikkeleita, osallistui yhteiskunnalliseen keskusteluun, oli mukana verkostoissa ja järjesti konferensseja sekä koulutusta tietoisuuden nostamiseksi. (KIT)

Kehitysyhteistyössä nähdään keskeisenä vaikuttamismallina viranomaisten sitouttaminen ihmisoikeuksiin. Viranomaiset halutaan osaksi hankesuunnittelua ja toteutusta, jotta heidän ymmärryksensä alueen ihmisten ongelmista ja luottamuksensa kansalaisyhteiskunnan toimijoihin lisääntyisi. **Laosissa** viranomaisiin kohdistuvaa vaikuttamistyötä tehtiin paikallisella tasolla. Vaikuttamistapoina hyödynnettiin paikallisviranomaisten osallistamista hankesuunnitteluun sekä tutustuttamista hanketyöhön kentällä. Erityisen hyödylliseksi koettiin paikalliskulttuuriin sopivat draamaesitykset, joiden näyttelijöinä toimivat hankehenkilökunta ja viranomaiset yhdessä. Niitä edelsivät hankekyllissä käydyt keskustelut haasteista ja niiden ratkaisuista. (KYT)

Etelä-Afrikassa vaikutettiin kansanedustajiin ja paikallishallinnon päättäjiin muualta tulleiden työntekijöiden oikeuksien puolesta. Yhteistyökumppani järjesti muukalaisvihan vastaisia mielenilmauksia ja nostatti kirkkojen ääntä ihmisoikeusrikkomusten tuomitsemiseksi. (KYT)

Myanmarin rauhan hankkeessa tuettiin etnisten vähemmistöjen, kansalaisyhteiskunnan, naisten ja muiden syrjittyjen ryhmien osallistumista rauhanprosessiin ja pidettiin heidän oikeuksiaan esillä tapaamisissa kansainvälisten ja kansallisten toimijoiden kanssa. (RASO)

Suomessa sitoumus yritysvastuulain valmistelusta saatiin kolmen puolueen vaaliohjelmaan yhdessä järjestökoalition kanssa. Vaikutimme Finnfundin ihmisoikeuslinjauksen sisältöihin, erityisesti sisältöjen ja prosessien konkretisoinnilla sekä Suomen kehityspolitiikan tulosraportin 2018 sanoituksen sisältöön. Kestävän kehityksen kansallisen mittarikorin puutteellinen yritysvastuumittari poistettiin ja uuden kehittäminen aloitettiin vaikuttamistyömme tuloksena. (VAIKU)

Ulkomaantyön tavoite 9: Kansalaisyhteiskunnan johtajat puolustavat aktiivisesti syrjittyjen oikeuksia.

Onnellinen lapsi – Lubangon slummien lasten oikeuksien hankkeen kautta 130 lapsen virallinen henkilötodistusprosessi laitettiin alulle **Angolassa**. (KIT)

Nepalissa Christian Commitment to Building New Nepal -järjestö (CCBNN) järjesti vaikuttamistyön koulutuksia kirkkojen ja kristillisten järjestöjen johtajille näiden haastamiseksi vaikuttamaan yhteiskunnassa mm. uskonnonvapauden ja kirkkojen aseman sekä rauhan ja sovinnon kysymyksissä, toimimaan mm. kastisyrrjinnän, naisiin kohdistuvan väkivallan ja työttömyyden poistamiseksi ja uskontojen välisen suvaitsevaisuuden puolesta. CCBNN:n johtaja oli mukana perustamassa uutta kattojärjestöä uskontojen väliselle rauhantyölle (Interfaith Peace Federation), johon on tulossa edustajia ainakin hindulaisista, buddhalaisista, kristillisistä ja muslimi- sekä bahai-taustoista. (KIT)

Kehitysyhteistyössä tuki **Kolumbian** miinaonnettomuuksista vammautuneiden etujärjestölle on lisännyt organisaation vaikuttamistyön osaamista. Se on hyväksytty edustajaksi paikallis-, alue- ja kansallistason toimikuntiin, joissa se on pystynyt edistämään miinauhrien oikeuksia. (KYT)

ACT-allianssi hyväksyi yleiskokouksessaan julkilausuman vammaisinkluusios- ta, jonka valmistelua ja koordinoitua Lähetyseura veti. (VAIKU)

Kirkon ihmisoikeuskäsikirjan sisällössä huomioitiin oikeudenmukainen rauha yleisesti ja erityisesti **Lähi-idän** konfliktissa. Lähetyseura valmisteli ja koordinoi piispojen lausuntoa Palestiina/Gazan rajan väkivaltaisuuksissa 16.5.2018 (Matti Repo, Jari Jolkkonen, Rolf Steffansson). (VAIKU)

Ulkomaantyön tavoite 10: Kumppanikirkot ja -järjestöt toimivat ammattitaitoisesti ja hyvän hallintotavan mukaisesti.

Lähetyseuran **Latinalaisen Amerikan** kumppanikirkkojen tapaaminen järjestettiin lokakuussa. Tämä auttoi jakamaan kokemuksia, kehittämään eri työmuotojen välisiä verkostoja ja vahvisti kirkkojen välistä yhteistyötä. **Kolumbi- an** luterilaisessa kirkossa (IELCO) järjestettiin hanke- ja taloushallinnon sekä hankesuunnittelukoulutusta. Tämän lisäksi kirkon henkilökunnalle on tarjottu koulutusta ympäristöstä ja ilmastonmuutoksesta, konfliktisensitiivisyydestä sekä sukupuolten välisestä oikeudenmukaisuudesta. (KIT)

Thaimaassa kirkon sisällä on vahvistunut hankehallinnon ja tavoitteellisen työn ymmärrys. Kirkon työntekijät, vapaaehtoiset ja Luther-seminaarin opiskelijat ovat saaneet koulutusta, jota he voivat hyödyntää seurakuntatyössä. Kirkon ohjeistuksia koskien hallinnon käytäntöjä ja taloudenhoitoa on päivitetty ja opetettu henkilöstölle. (KIT)

Myanmarin evankelisluterilaisen kirkon (ELCM) itsekkannattavuushankkeen ensimmäinen vaihe valmistui ja kirkko pystyy vuokraamaan remontoituja tilojaan toiminnan tukemiseksi. Myös **Senegalissa** kumppanikirkon kapasiteetti ja omavaraisuus kasvoi raportointikaudella. Suunnitelmat omavaraisuuden kasvattamisesta laadittiin, työ aloitettiin ja työ eteni suunnitellusti. Hyvän hallinnon periaatteet vahvistuivat kirkossa. Koulutukset, seuranta ja uusi kirjanpitojärjestelmä tukivat hyvää hallintoa. (KIT)

Osana kehitysyhteistyöohjelman toteutusta Lähetysseura kouluttaa ja opastaa kumppaneitaan päivittämään ammattitaitoaan. Kumppaneiden koulutusta vahvistettiin kaikilla työalueilla. Koulutusten teemoja olivat esimerkiksi talous- ja hankehallinto sekä tulosperustaisuus. Lisäksi **Nepalissa** vahvistettiin hyvin aktiivisesti kumppaneiden johtajuusosaamista. Järjestöjen johtajat kokivat, että johtajuustaito ja muu ammattitaito sekä työssä jaksaminen olivat kohentuneet johtajuustyöpajojen ansiosta. Kaksi suomalaista organisaation kehittämisen asiantuntijaa **Boliviassa** ja **Kambodžassa** aloittivat maiden kumppaneiden hallinnollisen tukemisen vuoden 2018 aikana. (KYT)

Toivon teema 4: Rakennamme rauhan ja sovinnon edellytyksiä.

Kumppaneidemme kanssa edistämme rauhaa ja sovintoa paikallisissa yhteisöissä ja yhteiskunnissa.

Toivon teema 4 sai tuloksia aikaan rauhan ja sovinnon edistämässä kohdemaisissa. Rauhankasvatus ja dialogi vahvistuivat eri ryhmien välillä. Naisten roolia rauhanprosesseissa vahvistettiin.

Ulkomaantyön tavoite 11: Konfliktin osapuolet vahvistavat keskinäistä luottamusta ja työskentelevät yhteisten ratkaisujen löytämiseksi.

Israelissa Rossing Centerin järjestämän koulutuksen kautta 200 paikallista opettajaa sai työkaluja rasmin ja vihapuheen ehkäisemiseksi sekä koululuokissa käytävien keskustelujen vetämiseksi erityisesti konfliktitilanteissa. (KIT)

Kehitysyhteistyössä **Kolumbiassa** Chocón embera- ja afrokolumbiaiset yhteisöt saivat maa- ja metsätalouden kehittämiskoulutusta, jossa korostuivat rauhanomaiset tavat vaikuttaa ja saada muutosta aikaan. Noin 4000 yhteisöjen asukasta sai tietoa maa- ja metsätaloudestaan. Vaikuttamistyö johti rajatarkistuksiin, mistä seurasi lievennyksiä maakiistoihin. Oman osansa Kolumbian rauhanprosessiin antoi Kolumbian luterilaisen kirkon (IELCO) hankkeen kautta entisille taistelijoiden tarjoama juridinen apu, koulutus psykososiaalisesta tuesta ja sovinnon metodologiasta. Entisten sissien ja kyläyhteisöjen yhteistyö ja sovintoprosessi vahvistui mm. kollektiivisen muistin keräämisen kautta. (KYT)

Zimbabwen kristillinen neuvosto (ZCC) ja sen pääsihteeri Kenneth Mtata otti vahvan roolin välittäjänä presidentti Mnangagwan ja oppositiojohtaja Chamisan välillä. Välit tulehtuivat, kun vaalien jälkeen Chamisa julistautui presidentinvaalien voittajaksi ennen tulosten julkistamista eikä ole hyväksynyt vaalitulosta ja Mnangagwan voittoa. Mtata onnistui luomaan luottamukselliset välit molempiin osapuoliin, vaikka ratkaisua ei ole vielä saavutettu. Osapuolten luottamus ZCC:n ja kirkon puolueettomuuteen vahvistui vuoden 2018 aikana. (RASO)

Myanmarin perustuslain muuttamiseen tähtäävä virallinen poliittinen dialogiprosessi on tällä hetkellä umpikujassa, mutta tästä huolimatta Lähetysseuran vuodesta 2012 tukeman rauhanprosessin tuloksena osavaltiot kykenevät ymmärtämään ja neuvottelemaan eri hallintomalleista. Kansallisen tulitauon allekirjoittaneet ja sen ulkopuolella olevat keskeiset aseelliset toimijat ovat päässeet yhteisymmärrykseen federalismin yleisistä periaatteista. Lisäksi poliittisten puolueiden koordinaatio on vahvistunut rauhanneuvotteluissa ja hankkeessa tuotettua tutkimusta on hyödynnetty rauhanneuvotteluissa. (RASO)

Ulkomaantyön tavoite 12: Rauhanrakentajat osallistavat konfliktin ratkaisun kannalta olennaisia ryhmiä, erityisesti naisia, rauhantyöhön.

Naisten liian alhainen osallistuminen yhteiskunnallisissa kysymyksissä ja edustellisuus kirkollisissa, yksityissektorin ja hallinnon korkeissa tehtävissä on identifioitu yhdeksi suureksi haasteeksi.

Vuoden 2018 vaaleissa **Zimbabwen** kristillisen neuvoston (ZCC) järjestämä ”I pray, I vote” -kampanja onnistui aktivoimaan ihmisiä, erityisesti naisia, äänestämään. Äänestysaktiivisuus vaaleissa olikin ennätyskorkea. ZCC on myös vaikuttanut Zimbabwen julkiseen keskusteluun tulevaisuudesta, jossa

demokratiaa ja ihmisoikeuksia kunnioitetaan sekä sovintoa, rauhaa ja oikeudenmukaisuutta vahvistetaan. (RASO)

Syyria-hankkeen keskiössä on paikallisten rauhantoimijoiden vahvistaminen. Vuoden 2018 aikana syyrialaisien rauhantoimijoiden keskinäiset verkostot ja yhteydet YK-toimijoihin ovat vahvistuneet. Ne ovat osallistuneet esimerkiksi Brysselissä järjestettyyn EU-konferenssiin Syyrian tulevaisuudesta. Hanke on vahvistanut paikallisten rauhantoimijoiden tietoisuutta poliittisista, taloudellisista ja sosiaalisista kysymyksistä, minkä myötä he pystyvät asemoimaan itsensä ja viestinsä tehokkaammin sekä paikallisella tasolla että kansainvälisessä kontekstissa. Tärkeä tulos vuonna 2018 oli rauhantoimijoiden osaamisen vahvistuminen, josta esimerkkinä heidän toimimisensa sisäisinä välittäjinä yhteisön tasolla sekä vetäjinä ja mahdollistajina paikallisten ja kansainvälisten toimijoiden vuoropuheluprosesseissa ja työpajoissa. Nämä uudet roolit ovat vahvistaneet työn vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta. Naisten merkityksellisen osallistumisen lisääminen on ollut hankkeen keskeinen painopiste. (RASO)

Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilainen kirkko (ELCJHL) kävi alueellista uskontodialogia eri toimijoiden kanssa. Evankeliumia julistamalla kirkon työ tavoittelee yhteisöjen rauhanomaisuutta sekä ennaltaehkäisee ääriajattelua. Vahvistamalla kristillisen yhteisön olemassaoloa, kirkon tarkoituksena on suojata alueen kulttuurista ja uskonnollista monimuotoisuutta, millä on mahdollisesti myönteisiä vaikutuksia alueen rauhan kehittymiselle. (KIT)

4 Kotimainen toiminta

Keskeiset tavoitteet

Kotimaisen toiminnan keskeiset tavoitteet ovat mahdollistaa kokonaisvaltainen lähetystyö ulkomailla, kasvattaa seurakunnilta, yhteisöiltä ja yksityisiltä saatuja kannatustuloja sekä lisätä työn tukijoiden määrää.

Seurakuntayhteydet ja palvelu

Lähetysseuran kotimainen työ tukee seurakuntia niiden missionaarisuuden kehittämässä ja toteuttamisessa. Työn kautta vahvistetaan seurakuntien ja työme tukijoiden sitoutumista Lähetysseuran työhön.

Seurakuntien, rovastikuntien ja hiippakuntien kokonaiskannatus oli 12,5 miljoonaa euroa. Talousarviokannatuksessa tapahtui hienoinen lasku edellisvuoteen. Myönteisiä olivat Turun ja Kaarinan seurakuntien sekä Kuopion seurakuntien ratkaisut talousarviomäärärahojen jakamiseksi Kirkon lähetystyön keskuksen uusien suositusten mukaisesti. Palvelusopimuksia oli edelleen 91 %:lla seurakunnista kanssa.

Vapaaehtoisen kannatuksen laskusuuntaus jatkui, mutta kolehtituotot toteutuivat varsin myönteisesti erityisesti ensimmäisen adventin kolehdin osalta.

Seurakuntapalvelut-sivustolta löytyy seurakuntakohtainen tieto muun muassa sopimuksista ja kerätyistä varoista. Sivusto on sekä työntekijöiden että luottamushenkilöiden käytössä. Tunnuksia on myönnetty yhteensä 1 653 käyttäjälle.

Seurakuntavaalit ja seurakuntavierailut

Seurakuntavaalien yhteydessä toteutettiin yhdessä Suomen Pipliaseuran kanssa Globaalia kirkkoa rakentamassa -viestintäkampanja. Kampanjassa haastettiin seurakuntavaaliehdokkaat allekirjoittamaan vaalilupaus globaalin kirkon puolesta, jotta myös vaaleissa nousisi esiin lähetystyön ja kansainvälisen diakonian merkitys osana kirkon perustehtävää. Lupaus oli avoin kaikkien ehdokaslistojen ehdokkaille. Kampanja toteutettiin sekä suomeksi että ruotsiksi ja se tavoitti satoja ehdokkaita, ja yli puolet allekirjoittaneista ehdokkaista tuli valituksi.

Seurakuntavierailut ja seurakunnan ytimeen kuuluvan missionaarisuuden vahvistamiseen keskittyvät työskentelyt ovat olennainen osa seurakuntien ja Lähetysseuran yhteistyötä. Vierailuja ovat toteuttaneet lähetystyöntekijöiden lisäksi Lähetysseuran muut asiantuntijat, vapaaehtoiset ja seniorit. Vierailutoimintoihin liittyvän palvelun parantamiseksi perustettiin yhteyspäällikön tehtävä koordinoimaan kaikkea lähetystyöntekijöiden vierailutoimintaa ja tarjoamaan aktiivisesti vierailuja seurakuntiin.

Hiippakuntien kansainvälisen työn hiippakuntasihteerien ja asiantuntijoiden rahoitus siirtyi vuoden toisella puoliskolla kokonaan kirkolle. Yhteistyö on sujunut hyvin ja se on antanut tukea Lähetysseuran ja hiippakuntien yhteiseen työhön.

Seurakuntien lähetyskasvatus ja vapaaehtoistoiminta

Seurakuntien lähetyskasvatuksen tukemisessa siirryttiin koko ihmisen kasvun polun huomioivaan työtapaan. Tähän tähtäävä Kasvun kaari -työskentely toteutettiin kahdessa seurakunnassa. Lähetyskasvatuksen lapsi- ja nuorilähtöisyyttä vahvistettiin asettamalla seurakuntien tilaamien kehittämistyöskentelyjen tavoitteeksi perheiden, lasten ja nuorten osallistaminen seurakunnan lähetystyön toteuttamiseen. Lähetyskasvatuksen materiaaleja ja menetelmiä tuotiin seurakuntien saataville rovastikunnallisten työskentelyjen avulla, jotka toteutettiin Lapuan ja Kuopion hiippakunnissa. Lasten ja nuorten parissa tehtävän lähetyskasvatuksen kehittämistä tuettiin 85 seurakunnassa.

Lähetysseuran verkkosivustolla tarjottiin materiaalia seurakuntien lähetyskasvatuksen ja kouluyhteistyön sekä oppilaitosten globaalikasvatuksen tueksi.

Lähetysseura oli mukana myös Fingon globaalikasvatusverkostossa. Sen osana Lähetysseura osallistui opettajaopiskelijoille globaalikasvatusvalmiuksia tarjoavaan Maailma koulussa -hankkeeseen toteuttamalla workshoppeja. Lähetysseuran erityisosaaminen on uskontolukutaidon merkityksen edistämisessä.

Lähetyskasvatusta on tehty myös Lähetysseuran järjestämällä kahdella rippikoululeirillä, kahdeksalla nuorten, nuorten aikuisten tai isoisten viikonloppuleirillä sekä varhaisnuorten leirillä ja perheleirillä.

Aikuisille suunnattuja Lähde liikkeelle -koulutuksia järjestettiin kolme ja niihin osallistui 56 (51 vuonna 2017) henkilöä. Vuoden aikana käynnistettiin koulutuksen käyneille vapaaehtoisille alumnitoimintaa erilaisissa tapahtumissa ja pitämällä yhteyttä uutiskirjeiden ja Facebook-ryhmän avulla. Koulutukseen

osallistuneita Felm Volunteer -vapaaehtoisia työskenteli ulkomaantyössä 24 (34 vuonna 2017), osa jaksoista oli pidempiä. Näistä kertyi yhteensä 6 henkilötyövuotta. Yhteiskunnallisen tilanteen vuoksi tietyille alueille ei voitu lähettää vapaaehtoisia. Felm Volunteerien tehtävät liittyivät ulkomaantyön tavoitteisiin ja tukivat niiden toteutumista. Ulkomaanjakson jälkeen vapaaehtoiset ovat olleet mukana Lähetysseuran ja seurakuntien toiminnassa kertomassa Lähetysseurasta ja omista kokemuksistaan.

Vuosi oli vapaaehtoistoiminnan yksikön ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Lähde liikkeelle -koulutusten ja Felm Volunteer -ohjelman lisäksi seurakuntien lähetystyön vapaaehtoistoimintaan on suunniteltu uusia toimintakonsepteja sekä järjestetty tapahtumia ja pidetty yllä postimerkkikeräystä.

Matkat, musiikkitoiminta ja tapahtumat

Matkoja työalueille järjestettiin viisi. Näiden lisäksi Lähetysseura tuki kahden seurakunnan järjestämän matkan järjestelyissä. Seurakuntavierailuja tekeviä ulkomaanvieraita oli Kambodžasta, Etiopiasta, Namibiasta ja Palestiinasta, josta Suomessa vieraili kymmenhenkinen kuoro.

Musiikki- ja taidetoiminnan yhteistyökumppaneita oli yhdeksän. Uutena yhteistyökumppanina mukaan tuli taiteilijakaksikko Tommi Kalenius ja Ninni Pöijärvi, jotka vierailivat Namibiassa tutustumassa Namibian luterilaisen kirkon (ELCIN) musiikki- ja oppilaitostyöhön. Amalia-teatteriesityksellä oli 13 esitystä. Jukka Salmisen esiintymiset keräsivät yhteensä lähes 12 000 kuulijaa. Tapahtumiin osallistui 35 215 henkilöä (36 365 osallistujaa 2017).

Lähetysjuhlat järjestettiin toukokuussa 2018 Kuopiossa. Asiaohjelmaa oli runsaasti. Uutta oli isoisten siunaaminen, yhteistyö paikallisen oppilaitoksen kanssa sekä tapahtumaa edeltävät etkot Kuopion tuomiokirkossa kevään mittaan. Vuosikokoukseen osallistui 363 edustajaa. Tulevilla Lähetysjuhlilla siirrytään urheiluhalleista kaupunkitapahtumiin ja joka toinen vuosi tapahtuma yhdistyy Kirkkopäiviin.

Ruotsinkielinen palvelu ja Päiväkumpu

Kotimaanosaston ruotsinkielisen palvelun yksikkö palveli Porvoon hiippakunnan seurakuntia ja ruotsinkielisiä lahjoittajia. Yhteensä 80 %:ssa hiippakunnan

56 seurakunnasta vierailtiin ja tavoitettiin yli 10 000 seurakuntalaista. Yhteistyö seurakuntien kanssa on tiivistynyt ja Pohjanmaan seurakuntien kanssa työskentelee oma projektikoordinaattori. Sipoon seurakunnat vapaaehtoisineen järjestivät hyväntekeväisyyskonsertin Joy to the World. *Missionsfest* järjestettiin yhdessä Nykarlebyn seurakunnan kanssa toukokuussa. Yksityisten lahjoittajien määrä lisääntyi edelleen ja vapaaehtoistoiminnan konsepteista erityisesti Motion & Mission herätti kiinnostusta.

Kurssikeskus Päiväkumpu palveli sekä Lähetyseuran nuoriso- että seniorityötä ja ulkopuolisia asiakkaita. Lähetyseuran omien rippikoulujen lisäksi rippikouluileirejä ovat pitäneet Tampereen seurakunnat sekä Mänttä-Vilppulan, Keravan ja Oriveden seurakunnat. Käyttöaste oli 37 % (41 % vuonna 2017). Kurssikeskuksessa oli kesällä nuoria aikuisia vapaaehtoistyössä ja Päiväkummun ystävät keräsivät lahjoituksia toiminnan tukemiseksi. Keväällä tapahtunut ravintola-, majoitus- ja kiinteistöpalvelujen ulkoistaminen onnistui hyvin ja yhteistyö palveluntuottajien kanssa sujui erinomaisesti.

Järjestöt ja säätiöt

Lähetyseura sai vuonna 2018 lahjoituksia 113 järjestöltä tai säätiöltä (edellisenä vuonna 117:ltä). Järjestöjen ja säätiöiden lahjoitusten kokonaissumma oli yhteensä noin 860 000 euroa kun se edeltävänä vuonna oli 957 000 euroa. Vähennyksen aiheuttivat mm. Wiktor Pihlmanin säätiön sijoitusvarallisuuden tuottojen pieneneminen sekä Nenäpäiväkeräyksen heikentynyt tulos. Lahjoitussummiaan kasvattivat Usheräys ja Lähetyshdistys Betel. Kaikkein eniten lähetyksen tukeaan lisäsi Jouko ja Maire Muraman säätiö.

Lähetyseuran järjestö- ja säätiörahoittajista merkittävimpiä olivat edelleen Wiktor Pihlmanin säätiö

Jäsenjärjestöt:

Akaan Lähetyshdistys ry,
Eurajoen Kristillisen Opiston
Kannatusyhdistys ry,
Evankelinen lähetyshdistys – ELY ry,
Förbundet Kyrkans Ungdom rf,
Helsingin kristillisen opiston säätiö,
Helsingin Raamattukoulusäätiö,
Herättäjä-Yhdistys ry,
Ilmajoen Lähetyshdistys ry,
Kansan Raamattuseuran säätiö,
Karis Missionsförening rf,
Kuurojen Lähetyshdistys ry,
Lestadiolainen Usheräys ry,
Lähetyshdistys Betel ry,
Martinus-säätiö, Nuori Kirkko ry,
Opettajien Lähetyshdistys ry,
Opiskelijoiden Lähetyshdistys ry,
Suomen Liikemiesten Lähetyshdistys ry,
Suomen Raamattuopiston Säätiö
ja Vapaa Evankeliumisäätiö.
Hämeenlinnan Lähetyshdistys ry
päätti lakkauttaa yhdistyksen
vuosikokouksessa 15.3.2018

ja Nenäpäiväsäätiö. Edellä mainittujen lisäksi myös Agapisti-säätiö, Evankelinen Lähetysyhdistys ELY, Herättäjä-Yhdistys, Laurentius-säätiö, ja Svenska Litteratursällskapet – Inga, Valdemar, Anna-Lisa och Inga-Brita Westbergs fond olivat huomattavia Lähetysseuran työn tukijoita.

Lähetysseuralla oli vuoden 2018 päättyessä 20 yhteisöjäsentä, joilla on oikeus lähettää edustajansa Lähetysseuran vuosikokoukseen. Yhteisöjäsenten joukossa on Lähetysseuralle merkittäviä toiminnallisia yhteistyökumppaneita, mutta useat yhteisöjäsenistä ovat myös Lähetysseuran toiminnan rahoittajia.

Viestintä ja kustannustoiminta

Lähetysseuran verkkosivu-uudistus valmistui. Viimeinen osa felm.org eli englanninkielinen verkkosivusto julkistettiin kesällä. Kävijäpalaute on ollut myönteistä: verkkosivujen kävijämäärä on kasvanut reilusti yli 100 000 käyntiin. Ruotsinkielisillä sivuilla kävijämäärä kasvoi 3 000 käynnillä. Rekrytoinneissa sivusto on saanut hakijoilta myönteistä palautetta. Lisäksi Kauneimpien Joululaulujen verkkosivusto uudistettiin. Paljon hakuja on erityisesti laulutapahtumien osalta. Lisäksi tuotettiin juonto-opasvideo Kauneimpiin Joululauluihin. Kauneimpien Joululaulujen sivuston kävijämäärä on ollut yli 100 000 kävijää.

Toivoa.fi-sivu ja logo uudistettiin ja luotiin herättelevä ”Sillä on väliä, jos...”-kampanja. Ruotsinkielisessä mediassa viestijä, entinen rauhanturvaaja Elli Flén jatkoi Tasaus-lähettilläänä (Utjämningsambassadör).

Verkon etusivulla julkaistiin vuoden aikana 118 suomenkielistä uutista ja tapahtumaa ja 38 ruotsinkielistä. Facebook- ja Twitter-postaukset jaettiin etusivulla. Instagramin seuraajamäärä kasvoi. Alueelliset Facebook-sivut keräsivät uusia kävijöitä. Lahjoituskampanjat näkyvät entistä paremmin sekä verkkosivuilla että sosiaalisessa mediassa.

Lähetysseuran Facebook-sivulle tehtiin 381 postausta vuoden aikana. Sivulla oli vuodenvaihteessa 12 313 tykkääjää eli 796 enemmän kuin edellisellä vuonna. Natiivimainosartikkeleita tuotettiin uutena medioihin (mm. ilmastonmuutoksesta, naisiin kohdistuvasta väkivallasta, joululauluista, vammaisten asemasta)

Lähetysseura teki vuoden aikana paljon videoita sosiaaliseen mediaan. Esimerkiksi syksyllä Tansaniassa kuvattiin seitsemän videota, joissa kerrottiin ilmastonmuutokseen, ympäristöön sekä veteen ja sanitaatioon liittyvästä työstä. Kauneimmat Joululaulut -kampanjaan liittyen tehtiin videoita, joissa julkisuuden

henkilöt kertoivat ajatuksiaan joulusta ja joululauluista. Näissä videoissa olivat mukana Mikko Harju, JP Leppäluoto sekä Ninni Poijärvi ja Tommi Kalenius. Lisäksi tehtiin kirkollisen työn painopisteitä esittelevä videosarja.

Antti Vuoren video Kohtaamisia valmistui tupaantuliaisten yhteyteen syksyllä ja uusinnettiin juhluvuoden 2019 videona.

Riemulaulut-musiikkijumalanpalvelukset Lähetyskirkosta tuotettiin yhteistyössä Ylen ja Kirkon viestinnän kanssa. Ne tulivat YLE1:ltä kolmantena adventtina ja loppiaisenä. Ohjelmayhteistyö tuotettiin MTV3:n Diili-ohjelman kanssa, jossa kilpailijat hakivat yrityslahjoittajia Lähetysseuralle.

Mediassa näkyi Laura Malmivaaran valokuvanäyttely Tansanian naisista. Lähetysseuran järjestämä Helsinki Peace Talks sai julkisuutta kolumbialaisen FARC-sissin haastatteluna.

Vuoden 2018 aikana ilmestyi 5 kirjaa: Pirre Saarion toimittama *Hetki Hiljaa, Alina ja Kati Keski-Mäenpään Varastettu vaivaisakka – Etsiväkaksikko Taimi & Luka*, Riikka Halme-Bernekingin *Opin tien kotiin*, Hilikka Armisen *Sydämen kieli* sekä Kati Kemppaisen *Pyhästä Hengestä muutos lähtee*. Lisäksi tuotettiin adventtikalenteri ja joulukortteja.

Lähetysseuran joululehti ilmestyi 8 kertaa, josta viimeinen numero oli yhdistettynä joululehteen Tulkoon jouluihin. Mission-lehti ilmestyi 4 kertaa.

Yksityinen varainhankinta

Tasaus-kampanjassa pidettiin esillä mielenterveyttä maailmalla: luonnonkatastrofien, sotien, konfliktien ja köyhyyden vaikutuksia henkiseen hyvinvointiin ja mielenterveyteen.

Vuoden aikana varainhankinnan kilpailu kiristyi isojen järjestöjen välillä. Lähetysseura laati varainhankinnan strategian, jonka mukaan asetettiin tavoitteet ja luotiin toimenpiteet varainhankinnan tehostamiseksi useista eri lähteistä.

Kuukausilahjoitussopimuksia saatiin entistä enemmän toivoa.fi-lahjoittajiksi. Testamenttikampanja lisäsi yhteydenottoja sekä verkkosivukäyntejä. Merkkipäiväkeräykseen panostetaan ja Omakeräys-työkalu otettiin käyttöön.

5 Hallinto

Järjestöhallinto

Kuopiossa 26.5.2018 pidettyyn vuosikokoukseen osallistui yhteensä 363 edustajaa, joista 324 seurakuntien edustajia, 17 muiden yhteisöjäsenien edustajia ja 22 henkilöjäsentä.

Uusina jäseninä hallitukseen valittiin teologian lisensiaatti, rehtori Jukka Hautala Oulun hiippakunnasta projektiohjaaja, insinööri Simo Suutari Mikkelin hiippakunnasta

Erovuorossa olleista valittiin uudelleen lääninrovasti Jaana Marjanen Kuopion hiippakunnasta lähetystyön koordinaattori Ulla Mäkinen Oulun hiippakunnasta

Hallituksessa jatkoivat ohjelmapäällikkö Heidi Juslin-Sandin Porvoon hiippakunnasta kirjailija Anna-Mari Kaskinen Espoon hiippakunnasta kirkkoherra Juhana Markkula Turun arkkihiippakunnasta talous- ja hankintajohtaja Mirja Niemi Lapuan hiippakunnasta. kirkkoherra Jukka Pakarinen Helsingin hiippakunnasta kirkkoherra Jussi Peräaho Lapuan hiippakunnasta toimistopäällikkö Lea Purhonen Helsingin hiippakunnasta piispa Matti Repo Tampereen hiippakunnasta

Hallituksen puheenjohtajana jatkoi piispa Matti Repo ja varapuheenjohtajana varatuomari, talous- ja hankintajohtaja Mirja Niemi. Hallitus kokoontui vuoden aikana 6 kertaa.

Tilintarkastajiksi valittiin KPMG:n tilintarkastajista KHT Kirsi Aromäki ja KHT Heidi Vierros sekä varatilintarkastajiksi KHT Jaana Inki ja KHT Jukka Rajala.

Aikaisempien vuosien tapaan vuosikokous valtuutti hiippakuntien edustajista ja muita yhteisöjäseniä edustavasta jäsenestä koostuvan vaalitoimikunnan valmistelemaan seuraavaan vuosikokoukseen hallituksen jäsenien vaalia koskevan esityksen.

Vihdissä 2017 valittu vaalitoimikunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa valmistelemaan hallituksen jäsenien valintaa.

6 Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Suomen Lähetysseurassa ei vuoden 2018 aikana tapahtunut merkittäviä henkilöstön määrään liittyviä muutoksia. Yhteistoimintaneuvottelujen (2017) tuloksena kolme työsuhdetta päätettiin vuoden 2018 aikana. Eläkkeelle siirtyi yhdeksän henkilöä.

Suomen Lähetysseuran työssä olevien henkilöstömäärä oli yhteensä 210 (214). Henkilöstömäärän väheneminen näkyi ulkomaantyöntekijöiden määrän pienuksena laskuna.

Voimassa olevia työsuhteita Lähetysseurassa oli yhteensä 224 (237), joista ulkomaantyösuhteiden osuus 42 % (43 %). Toistaiseksi voimassa olevia työsuhteita oli 80 % (79 %). Osuus on pysytellyt jo yli viiden vuoden ajan tällä tasolla.

Suomen Lähetysseuran henkilöstöstä 70 % (69 %) oli naisia ja 30 % (31 %) miehiä. Määrät ovat olleet pitkään samoja. Lähetysseuran koko henkilöstön keskiikä on vuosittain alentunut hieman vuodesta 2015 alkaen (v. 2015 48,8 v.) ja vuoden 2018 lopussa 47,0 vuotta (47,3 v.).

Henkilöstön koulutustaso on asiantuntijaorganisaatiossa korkea ja jakauma samansuuntainen sekä ulkomaan että kotimaan tehtävissä toimivilla.

Henkilöstötiedot	2016	2017	2018
TIETOJA HENKILÖSTÖSTÄ			
Tehdyt henkilötyövuodet			
ulkomainen työ	95	97	93
kotimaantoiminnot	127	112	113
<i>yhteensä</i>	<i>222</i>	<i>209</i>	<i>206</i>

Henkilöstön määrä 31.12.			
ulkomainen työ (<i>sisältää kotimaasta käsin ulkomaantyötä tekevät</i>)	87	87	83
KOTIMAANTOIMINNOT			
ulkomaanosasto (<i>sisältää kotimaanjaksolla olevia ulkomaantyöntekijöitä, alle 6 kk</i>)	31	36	32
kotimaanosasto (<i>sisältää kotimaanjaksolla olevia ulkomaantyöntekijöitä</i>)	45	43	44
hallinto-osasto	14	12	14
toiminnanjohtajan toimisto	2	2	2
viestintä ja varainhankinta	16	20	18
talousosasto	13	14	17
<i>kotimaantoiminnot yhteensä</i>	<i>121</i>	<i>127</i>	<i>127</i>
<i>yhteensä</i>	<i>208</i>	<i>214</i>	<i>210</i>

Vakinainen henkilöstö

vakinaisten työsuhteiden lkm	194	186	180
vakituisten työsuhteiden osuus vähint. 4 kk työsuhteista	82 %	78 %	80 %
poistuma vakinaisesta henkilöstöstä	26 %	22 %	23 %

Ikä- ja sukupuolirakenne			
henkilöstön keski-ikä, vuotta	47,9	47,3	47,0
45 vuotta täyttäneiden osuus	62 %	54 %	63 %
naisten/miesten osuus	68/32 %	69/31 %	70/30 %
naisten/miesten osuus esimiestehtävissä	52/48 %	56/44 %	52/48 %

Osaamisen ja työyhteisön kehittäminen

Henkilöstön ja työyhteisön kehittäminen on Lähetysseurassa tärkeää. Henkilökuntaa koulutettiin mm. tietoturvasta, matkustusturvallisuudesta, eettisistä periaatteista sekä ympäristöön ja ilmastonmuutokseen liittyvistä asioista.

Uudet taloushallinnon järjestelmät sekä dokumenttienhallintajärjestelmä M-Files otettiin käyttöön vuonna 2018 ja niiden käyttöön koulutettiin koko henkilökunta. Kirkon kansainvälisen työn erityiskoulutusta tehdään yhteistyössä Seurakuntaopiston kanssa. Vuonna 2018 koulutuksen aloitti 11 uutta ulkomaantyöhön lähtijää. Ulkomaantyöstä palaaville järjestettiin paluukoulutusta, johon osallistui 10 työntekijää. Lähetysseuran edustaja on mukana Kirkon kansainvälisen työn erityiskoulutuksen seurantaryhmässä.

Työnohjauksessa käytettiin ensisijaisesti kirkon työnohjaajia. Lähetysseuralla on edustaja Mentori- ja ryhmänohjaajakoulutuksen ohjausryhmässä.

Lähetysseuran toimiston esimiehille järjestettiin vertaisryhmäkeskusteluja esimiestyön tueksi viisi kertaa syksyn aikana.

Työhyvinvointi ja yhteistoiminta

Lähetysseuran uusissa toimitiloissa panostettiin työpisteiden ergonomiaan. Uudet toimitilat mahdollistavat tämän ja tukevat siten työssäjaksamista.

Työympäristöön liittyen tehtiin käyttöastemittaus sekä kysely työntekijöille. Tulokset tukivat annettua palautetta työtilojen viihtyisyydestä, hyvästä työilmapiiristä, toisilta oppimisesta sekä osaamisen jakamisesta.

Henkilöstöhallinto

Kristillisiä järjestöjä koskevan työehtosopimuksen mukaisten palkankorotusten toteuttamistavasta keväällä 2018 sovittiin samalla kun käytiin keskustelua palkkausjärjestelmän kehittämisestä vuonna 2019.

Ulkomaantehtäviin oli v. 2018 aikana avoinna 14 (15) työtehtävää ja kotimaan tehtäviin etsittiin yhteensä 45 (32) henkilöä. Rekrytointien onnistumista arvioidaan vuosittain.

Verkkosivuilta kerättyjen tilastotietojen mukaan Suomen Lähetysseura työnantajana -sivulla kävi vuoden 2018 aikana lähes 5 000 vierailijaa ja sivukatseluita oli lähes 16 000.

Kehittämistoiminta ja tukipalvelut

Syksyllä aloitettiin Lähetysseuran tulokorttitavoitteiden mukaisesti prosessien täsmäntäminen. Tunnistettiin lähetystyön prosessi sekä siihen liittyvät mahdollistajaprosessit. Prosessityöskentelystä tehty video julkaistiin esimiesfoorumissa joulukuussa.

Innovaatioryhmä (FIT-tiimi) kokoontui kevään aikana kartoittamaan Lähetysseuran vahvuuksia ja kehittämishaasteita innovaatiotoiminnan kannalta. Niiden pohjalta ideoitiin kokeiluja, joilla vahvistettiin innovaatiokulttuuria. Kokeilun tuotoksena syntyi juhlavuoden teema 160 toivon tarinaa.

Otettiin käyttöön tulokortteja ja strategian toteutumista valvova Lato-työkalu. Tulokorttien näkökulmien (prosessit, palvelut, kumppanuudet, talous ja henkilöstö) toimenpiteiden seuranta on nyt mahdollista yhden työkalun avulla kootusti ja visuaalisesti havainnoituna.

7 Talous

Talouden näkökulmasta vuosi 2018 oli monessa suhteessa poikkeuksellinen: Lähetystalon myynti, sijoitusmarkkinoiden epävakaa heilahtelu ja kannatustuotosten lasku vaikuttivat Lähetysseuran talouden kehitykseen. Vuoden 2018 tulos oli alijäämäinen 0,9 M€ (2,8 M€ ylijäämäinen vuonna 2017). Tulojen osalta poikkeuksellista oli Lähetystalon myynti. Kuluissa poikkeuksellista olivat muutot ja Lähetysseuran omistukseen jääneen ns. kirkkokiinteistön eriyttämisen kustannukset.

Vuonna 2018 Lähetysseuran kannatustuotot olivat 17,2 M€ (2017:18,6 M€) Sijoitussektorilla finanssivarallisuudesta kirjattiin kuluksi n. 1 M€, mikä näkyy tuloksessa, mutta on ns. realisoitumaton kurssitappio. Alkuvuosi 2019 palautti kurssuja syksyn 2018 tasolle. Tilikauden tappio aiheutui monista yhtä aikaa tapahtuneista negatiivisista seikoista. Viime vuosina Lähetysseuran taseasema on vahvistunut huomattavasti eikä vuoden 2018 tappio olennaisesti heikennä järjestömmä taseasemaa.

Keskeisiä asioita tulonhankinnassa:

1. Kannatustuotot jäivät vuonna 2018 1,4 miljoonaa euroa pienemmiksi kuin vuonna 2017 (v.2018 17,2 M€; vuonna 2017 18,6 M€). Vähennykset johtuivat pääosiltaan testamenttituottojen 0,9 M€:n ja ns. yksityisen varainhankinnan 0,2 M€:n vähennyksistä sekä seurakuntien vapaaehtoisen kannatuksen laskusta. Kauneimmat joululaulut -kampanja seurakunnissa ja yksityisten lahjoittajien parissa tuotti edelleen yli 1 M€.
2. Seurakuntien talousarvioavustukset säilyivät lähes vuoden 2017 tasolla ollen 8,6 miljoonaa euroa (vuonna 2017 8,7 M€). Kirkkohallituksen määräämien kohteiden tuotto kasvoi merkittävästi.
3. Lähetystalon myynnistä kirjattiin 3,8 M€ nettotuottoa.
4. Ulkoministeriön kehitysyhteistyöavustuksia kirjattiin vuodelle 2018 5,1 M€ ja rauhan- ja sovinnon työn avustuksia 2,8 M€.
5. Elinkeinotoiminnan (Päiväkumpu ja kustannusliiketoiminta) tuotot säilyivät suunnilleen vuoden 2017 tasolla.

Kulut:

Ulkomaantyön kulut säilyivät vuoden 2017 tasolla. Kotimaantyön kulut pysyivät hyvin budjetoiduissa kuluraameissa. Kokonaisuutena kuluista voidaan todeta, että kulujen suhteen pysyttiin suunnitelmissa ja budjeteissa lukuun ottamatta sijoitusten realisoitumatonta arvonalennusta (n. 1,0 M€), muuttokustannuksia sekä ns. kirkkokiinteistön eriyttämiskuluja.

Tase

Taseen loppusumma säilyi vuonna 2018 vuoden 2017 tasolla (vuonna 2018 32,1 M€; vuonna 2017 32,2 M€). Taseasema ja omavaraisuusaste säilyivät edelleenkin hyvällä tasolla (oma pääoma vuonna 2018 21,2 M€; vuonna 2017 23,6 M€). Merkittävimmät syyt oman pääoman laskuun olivat: 0,9 M€:n tappio vuoden 2018 tilinpäätöksessä, kirjanpitoikäytännön muutoksesta johtunut sijoitusten arvonalennuskirjaus taseessa ajalta ennen vuotta 2018 (0,7 M€), Vuorimiehenkadun julkisivuremontin kulukirjaus suoraan taseesta ajalta ennen vuotta 2018 (0,7 M€).

Finanssivarallisuus kasvoi vuoden 2018 aikana 1,4 M€. Lainoja lyhennettiin lainaehtoien mukaisesti.

Tietohallinto

Muutto Pasilaan oli mittava projekti myös tietohallinnon näkökulmasta. Kaikki vanhasta toimistosta tuodut laitteet puhdistettiin ja osa laitteista kuten kokoushuonelaitteisto uusittiin. Tietoturvaa parannettiin ja tietoturvallisuuskoulutukseen osallistuminen lisättiin pakolliseksi koko henkilökunnalle.

Tietohallintoyksikköön rekrytoitiin tietokanta-asiantuntija mm. monipuolisemman asiakasraportoinnin kehittämisessä. Vuoden 2018 aikana kehitettiin ulkomaantyön hankkeiden raportointia.

Viime vuosina on uusittu vanhentuneita tietojärjestelmiä. Nyt nämä melko suuret projektit on saatu päätökseen, kuten dokumenttienhallintajärjestelmän käyttöönottoprojekti ja taloushallinnon järjestelmien uusiminen. Osana taloushallinnon järjestelmäprojektia toteutettiin myös tilikartta- ja kustannuspaikkaudistukset.

8 Toiminnan muu arviointi

Riskienhallinta

Kirjanpitolain tarkoittamia toiminnan ja talouden riskejä ovat

- kannatustulojen tai yleisavustusten merkittävä väheneminen
- työn edellytysten ja työntekijöiden turvallisuuden heikkeneminen
- sotien tai muiden yhteiskuntarauhaa järkyttävien tapahtumien seurauksina menoja kasvattavat valuuttakurssimuutokset.

Työntekijöitä ohjeistetaan maakohtaisesti. Maittain on laadittu riskikartoitukset ja niiden ajantasaisuudesta huolehditaan. Poliittisen tilanteen kiristyessä aluepäällikkö johtaa maakohtaista varautumista ja etenee suunnitelmien mukaisesti.

Työntekijät kutsutaan tarvittaessa kotimaahan. Jos työ estyy kyseisessä maassa pysyvästi, työntekijöille pyritään löytämään uusi sijoituspaikka.

Tulevan kehityksen arviointi

Taloussuunnittelussa varaudutaan siihen, etteivät tulot kasva merkittävästi lähi vuosien aikana verrattuna vuoteen 2018. Vuoden 2020 budjettitavoitteena on, ettei toiminnallista alijäämää muodostu. Vuoden 2019 budjetti on rakennettu tasapainoiseksi.

Ulkomaisen työn osuus on edelleen 75 % toiminnan resursseista. Kehitysyhteistyön osuuden oletetaan pysyvän vuoden 2018 tasolla.

Toiminnallisesti jatketaan strategiakauden toivon teemojen ja ulkomaantyön tavoitteiden mukaista työtä. Kotimaisessa työssä jatketaan varainhankinnan ja tunnettuuden kehittämistä sekä seurakuntien palvelutehtävää.

LIITTEET

LIITE 1	Ulkomaisen työn toteutus 2018	41
LIITE 2	Yhteistyökumppanit	43
TILINPÄÄTÖS 2018		47
	Tase 31.12.2018	48
	Tuloslaskelma	50
	Liitetiedot 2018	51
	Kirjanpidot ja tositelajit sekä niiden säilyttämistapa	56
	Tilinpäätöksen allekirjoitukset	58
	Tilintarkastuskertomus	59

Ulkomaisen työn toteutus 2018 (brutto)

	Hankkeiden lukumäärä 2017	Hankkeiden lukumäärä 2018	Kulut 2017 1000 euroa	Kulut 2018 1000 euroa	Työntekijät 31.12.2017	Työntekijät 31.12.2018
Kirkollinen työ	179	161	7876	8663	71	71
Kehitysyhteistyö + katastrofityö	54	50	5357	5809	16	10
Hallinto- ja muut kulut	0	0	915	1398	10	10
Rauha ja sovinto, vaikuttamistyö	5	8	2273	2990	0	0
Yhteensä	238	0	16421	18860	97	91

Alue	2017		2018		2017		2018		Työntekijät	
	Ohjelmakulut	€ 1000	Ohjelmakulut	€ 1000	Hallintokulut	€ 1000	Hallintokulut	€ 1000	31.12.2017	31.12.2018
Eteläinen Afrikka ¹	1394	1812	112	178	12	13				
Itäinen ja Keski-Afrikka ²	2609	3042	135	227	22	18				
Läntinen Afrikka ³	1377	1235	96	113	9	8				
Mekong-alue ja Oseania ⁴	1925	2038	98	190	19	18				
Kiina ⁵	860	866	101	191	14	10				
Lähi-itä ⁶	763	994	136	158	6	8				
Nepal ja Pakistan	2015	1908	86	91	6	5				
Latinalainen Amerikka ⁷	765	956	29	27	2	4				
Eurooppa ⁸	679	577	67	68	7	7				
Globaali yhteistyö ja yhteiset ⁹	3119	4034	55	155	0	0				
yhteensä	15506	17462	915	1398	97	91				

1 Angola, Botswana, Etelä-Afrikka, Namibia, Zimbabwe, Sambia

2 Etiopia, Tansania

3 Mauritania, Senegal

4 Kambodža, Laos, Papua Uusi Guinea, Singapore, Thaimaa, Vietnam, Myanmar

5 Sisäittää työn Kiina, Hongkong SAR ja Taiwanilla

6 Israel, Jordania, Palestiina, Kypros, Syyria, Oman

7 Bolivia, Kolumbia, Venezuela, Nicaragua

8 Ranska, Venäjä, Viro

9 Globaali maailmanlaajuinen yhteistyö, yhteiset 0140

LIITE 2 Yhteistyökumppanit

ALUE	MAA	YHTEISTYÖ-KIRKOT	YHTEISTYÖJÄRJESTÖT
Eteläinen Afrikka	Angola	<ul style="list-style-type: none"> • Angolan evankelisuterilainen kirkko (IELA) 	<ul style="list-style-type: none"> • LML:n Angolan maaohjelma • Instituto de Teologia Evangelica no Lubango (ISTEL) • Yhtyneet Raamattuseurat (UBS)
	Botswana	<ul style="list-style-type: none"> • Botswanan evankelisuterilainen kirkko (ELCB) 	<ul style="list-style-type: none"> • Thuso Rehabilitation Center (TRC) • Kagisano Society Women's Shelter (KSWs) • Botswana Network on Ethics, Law and HIV/AIDS (BONELA)
	Etelä-Afrikka		<ul style="list-style-type: none"> • Kwa-Zulu Natal Christian Council (KZNCC) • CBR Education and Training for Empowerment (CREATE) • Tswane Leadership Foundation (TLF)
	Namibia	<ul style="list-style-type: none"> • Namibian evankelisuterilainen kirkko (ELCIN) 	<ul style="list-style-type: none"> • Girl Guides Association of Northern Namibia
	Zimbabwe		<ul style="list-style-type: none"> • Gwai Grandmothers Group (GGG) • Zimbabwe Council of Churches (ZCC) • Jairos Jiri Association
Itäinen ja Keskinen Afrikka	Etiopia	<ul style="list-style-type: none"> • Ethiopian evankelinen Mekane Yesus -kirkko (EECMY) 	<ul style="list-style-type: none"> • SIL Ethiopia
	Tansania	<ul style="list-style-type: none"> • Tansanian evankelisuterilainen kirkko (ELCT) 	<ul style="list-style-type: none"> • Tanganyika Christian Refugee Service (TCRS) • Tumaini University Makumira (TUMA) • Ecumenical Disability Advocates Network (EDAN)
Läntinen Afrikka	Mauritania		<ul style="list-style-type: none"> • Luterilainen maailmanliitto (LML)
	Senegal	<ul style="list-style-type: none"> • Senegalin luterilainen kirkko 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirkkojen maailmanneuvosto (KMN) • Luterilainen maailmanliitto (LML) • The Lutheran Communion in Central and Western Africa (LUCCWA)

Mekong-alue ja Oseania	Kambodža	<ul style="list-style-type: none"> • Kambodžan luterilainen kirkko (LCC) 	<ul style="list-style-type: none"> • Chab Dai • International Cooperation Cambodia (ICC) • Church World Service (CWS) Cambodia • M'rup Russey • First Step • Komar Pikar Foundation (KPF) • Lutheran World Mission (LWM) • Continuing Learning Organization (CLO)
	Laos		<ul style="list-style-type: none"> • Luterilainen maailmanliitto (LML) • World Renew
	Papua-Uusi-Guinea		<ul style="list-style-type: none"> • SIL International • Bible Translation Association of Papua New Guinea
	Thaimaa	<ul style="list-style-type: none"> • Thaimaan evankelisluterilainen kirkko (ELCT) 	<ul style="list-style-type: none"> • SIL International • Lutheran Mission in Thailand (LMT) • Mekong Mission Forum (MMF)
	Myanmar	<ul style="list-style-type: none"> • Myanmar Lutheran Church • Evangelical Lutheran Church of Myanmar • Mara Evangelical Church • Lutheran Church of Myanmar 	<ul style="list-style-type: none"> • Euro-Burma Office (EBO) • Federation of Lutheran Churches in Myanmar
Kiina, Hongkong SAR, Taiwan	Kiina		<ul style="list-style-type: none"> • China Christian Council (CCC) • Amity Foundation • Hunan Christian Council (HCC) • Yunnan Christian Council (YCC) • Nanjingin teologinen seminaari • Hunanin raamattukoulu • Zhongnan-yliopisto • Dalin ja Baoshanin raamattukoulut • Baoshanin huumevieroituskeskus
	(Hongkongin itsehallinto-alue)	<ul style="list-style-type: none"> • Hongkongin evankelisluterilainen kirkko (ELCHK) 	<ul style="list-style-type: none"> • Institute of Sino-Christian Studies (ISCS) • Lutheran Theological Seminary (LTS) • Hong Kong Christian Council (HKCC)

	(Taiwan)	<ul style="list-style-type: none"> Taiwanin luterilainen kirkko (LCT) 	<ul style="list-style-type: none"> China Lutheran Seminary (CLS) Armon majatalon huumevieroituskeskus (House of Grace) Taiwan Foreign Inmates Caring Association (TFICA)
Lähi-itä	yhteiset		<ul style="list-style-type: none"> SAT-7
	Israel		<ul style="list-style-type: none"> International Christian Churches (ICCI-Dspr) KavLaOved Rossing Center
	Palestiinan itsehallinto-alueet	<ul style="list-style-type: none"> Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilainen kirkko (ELCJHL) 	<ul style="list-style-type: none"> Defence for Children International (DCI)
	Syyria		<ul style="list-style-type: none"> Common Space Initiative Middle East Council of Churches (MECC)
	Oman		<ul style="list-style-type: none"> Al Amana Centre
Nepal ja Pakistan	Nepal	<ul style="list-style-type: none"> Nepalin evankelisluterilainen kirkko (NELC) 	<ul style="list-style-type: none"> Leadership Training Department / National Churches Fellowship of Nepal (LTD/NCFN) Grace Community Service (GCS/NCFN) Nepal Ebenezer Bible College (NEBC/NCFN) Christian Commitment to Building New Nepal (CCBNN) TEACH Nepal Forward Looking (FL) FOCUS United Mission to Nepal (UMN) Gandaki Boarding School (GBS) Centre for Mental Health and Councelling (CMC Nepal) Group of Helping Hands (SAHAS Nepal) Samaritan Utthan Sewa (SUS) Sasthagat Bikash Sanjal Shanti Nepal KOSHISH
	Pakistan	<ul style="list-style-type: none"> Pakistanin kirkko / Diocese of Peshawar (DOP) 	<ul style="list-style-type: none"> Christian Hospital Tank (CHT) Pakistanin Raamattukirjekurssikoulu (PBCS) Open Theological Seminary (OTS) United Bible Training Centre (UBTC) Christian Study Center (CSC)

Latinalainen Amerikka	Bolivia	<ul style="list-style-type: none"> • Bolivian evankelisluterilainen kirkko (IELB) 	<ul style="list-style-type: none"> • Centro de Promoción Minera (CEPROMIN)
	Kolumbia	<ul style="list-style-type: none"> • Kolumbian evankelisluterilainen kirkko (IELCO) 	<ul style="list-style-type: none"> • Luterilainen maailmanliitto (LML)
	Venezuela	<ul style="list-style-type: none"> • Venezuelan evankelisluterilainen kirkko (IELV) 	
Eurooppa ja Keski-Venäjä	Ranska		<ul style="list-style-type: none"> • L'Association Diaconale Protestante Marhaban (ADPM)
	Venäjä	<ul style="list-style-type: none"> • Inkerin evankelisluterilainen kirkko 	<ul style="list-style-type: none"> • Kazhdjy-säätiö • Dikoni-säätiö
	Viro	<ul style="list-style-type: none"> • Viron evankelisluterilainen kirkko (EELK) 	
Monenkeskinen yhteistyö			<ul style="list-style-type: none"> • ACT-allianssi • Euro-Burma Office (EBO) • CPMPF (Church of Pakistan Mission Partners Forum) • Ecumenical Advocacy Alliance (EAA) • Ecumenical Disability Advocates Network (EDAN) • Inkerin kirkon lähetysjärjestöjen yhteistyöelin (IKLY) • Joint Christian Ministry in West Africa (JCMWA) • Kirkkojen maailmanneuvosto (KMN/WCC) • Middle East Council of Churches (MECC) • Kirkkopalvelut • Luterilainen maailmanliitto (LML) • Mekong Mission Forum (MMF) • Project for Christian Muslim Relation in Africa (PROCMURA) • Wycliffe raamatunkääntäjät • SAT-7 • Common Space Initiative (CSI) • United Mission to Nepal (UMN)

Suomen Lähetykseura ry

Tilinpäätös 1.1.–31.12.2018

**SUOMEN¹⁸⁵⁹
LÄHETYSSEURA**

SUOMEN LÄHETYSSEURA RY

TASE 31.12.2018

VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Atk-ohjelmat	724 597,09	605 672,64
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	6 373 536,56	8 062 783,78
Koneet ja kalusto	383 544,42	501 878,84
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	6 757 080,98	8 564 662,62
SJOITUKSET		
Käyttöomaisuusosakkeet	1 556 278,80	1 590 832,36
Asuinhuoneisto-osakkeet	3 384 112,75	4 040 565,49
Muut osakkeet ja osuudet	15 078 618,07	14 020 144,80
Sijoitusten varainhoitotilit	984 073,87	
Sijoitukset yhteensä	21 003 083,49	19 651 542,65
Omakatteisten rahastojen sijoitukset	127 608,54	154 304,01
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	28 612 370,10	28 976 181,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet	98 707,08	131 248,51
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Vakuudet	151 955,00	142 731,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	101 739,67	42 923,81
Henkilökuntasaamiset	207 920,22	182 181,89
Ennakkomaksut	127 188,70	70 084,24
Keskeneräisten testamenttien kulut	41 529,02	
Siirtosaamiset	2 556 440,44	2 091 164,01
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	3 034 818,05	2 386 353,95
Rahat ja pankkisaamiset	191 480,48	544 987,04
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 476 960,61	3 205 320,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ	32 089 330,71	32 181 502,42

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Toimintapääoma	-3 000 473,85	-3 000 473,85
Omakatteiset rahastot	-127 608,54	-154 304,01
Muut sidotut rahastot	-2 016 810,41	-1 921 421,89
Vapaat rahastot	-684 601,46	-15 668 770,17
Edell.tilikausien ylijäämä/alijäämä	-16 335 271,88	
Tilikauden tulos	919 756,19	-2 815 920,22
Oma pääoma yhteensä	-21 245 009,95	-23 560 890,14
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	-2 375 000,00	-1 150 000,00
Eläkevastuuvelka	-73 600,00	-117 700,00
Elinkorahasto	-111 483,78	-106 855,63
Pitkäaikainen vieras pääoma	-2 560 083,78	-1 374 555,63
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	-1 300 000,00	-3 062 500,00
Saadut ennakot	-1 365 616,89	-1 562 183,97
Ostovelat	-764 675,89	-138 914,57
Muut velat		
Ennakonperintä ym pidätykset	-105 244,52	-110 132,62
Alv-velat	-32 739,08	-12 425,21
Muut velat yhteensä	-137 983,60	-122 557,83
Siirtovelat		
Palkkavelat	-1 662 894,16	-1 721 055,28
TyEl-velka	-1 418,13	
Tapaturmavakuutusvelka	-31 174,78	
Muut siirtovelat	-3 020 473,53	-638 845,00
Siirtovelat yhteensä	-4 715 960,60	-2 359 900,28
Lyhytaikainen vieras pääoma	-8 284 236,98	-7 246 056,65
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-32 089 330,71	-32 181 502,42

SUOMEN LÄHETYSSEURA RY

TULOSLASKELMA

	31.12.2018	31.12.2017
VARSINAINEN TOIMINTA		
Tuotot	12 837 502,52	9 963 013,87
Kulut		
Toimintakulut ja avustukset	-11 793 235,49	-10 003 769,05
Henkilöstökulut	-9 201 034,37	-10 558 828,73
Poistot	-576 930,33	-557 235,01
Muut kulut	-6 864 225,78	-6 039 509,19
Kulut yhteensä	-28 435 425,97	-27 159 341,98
Tuotto-/Kulujäämä	-15 597 923,45	-17 196 328,11
VARAINHANKINTA		
Tuotot	17 229 992,61	18 588 804,84
Kulut	-1 873 787,42	-1 817 505,31
Tuotto-/Kulujäämä	-241 718,26	-425 028,58
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	917 639,68	3 356 990,11
Kulut	-1 526 984,58	-172 643,28
Tuotto-/Kulujäämä	-851 063,16	2 759 318,25
Siirrot omakatteisiin rahastoihin	26 695,47	
Tilikauden tulos	-824 367,69	2 759 318,25
Siirrot sidottuihin rahastoihin	-95 388,52	56 439,59
Tilikauden yli-/alijäämä	-919 756,21	2 815 757,84

LIITETIEDOT 2018

Tilinpäätöksen laadintaa koskevat tiedot

Kannatustulojen jaksotusperusteita ei ole muutettu. Testamenttilahjoitukset on tuloutettu testamenttisaannon saatua lainvoiman ja kiistattoman omistusoikeuden synnyttyä.

Seurakuntien talousarvioavustukset on merkitty myöntämisvuoden tuotoksi. Muut kannatus-tuotot on kirjattu maksuperusteella lukuun ottamatta tilivuodelle erikseen osoitettuja tammi-helmikuun 2019 tilitettyjä varoja.

Käyttö- ja sijoitusomaisuuteen kirjatut lahjoitukset on arvostettu kohtuulliseen käypään arvoon.

Ulkoministeriön avustusten käyttö on oikaistu suoriteperusteiseksi ja käyttämätön osuus on kirjattu saatuna ennakkona taseen vastattaviin. Vastaavasti saataviin on kirjattu ennakkomak-suna käyttämätön osuus lähetetyistä avustuksista.

Pysyvien vastaavien osakkeet ja rahasto-osuudet on arvostettu hankinta-arvoonsa tai sitä alem-paan markkina-arvoon. Aiempina vuosina tehdyt kirjaukset käypään arvoon on alaskirjattu taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämä tilille. Vuorimiehenkadun asunto-osakkeiden myyn-nin yhteydessä 2017 vähentämättä jääneet perusparannuskulut on oikaistu taseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämä tilille.

Lähetystalon myyntivoitto 3,8 M€ on kirjattu varsinaisen toiminnan muihin tuloihin.

Tilinpäätöspäivänä vallinneen sijoitusten huonon markkinatilanteen vuoksi tuloslaskelmaan kirjattiin realisoitumaton sijoitusten arvonalennus 1,1 M€.

Vuonna 2018 toteutettiin taloushallinnon järjestelmä uudistus. Kaikki taloushallinnon ohjel-mat vaihdettiin (poislukien käyttöomaisuus) ja samalla uudistettiin laskentapuitteet eli tili-kartat ja laskentakohteet päivitettiin. Tämän vuoksi henkilöstökulut vuosilta 2018 ja 2017 ei-vät ole vertailukelpoiset. Taloushallinnon järjestelmä uudistuksen yhteydessä henkilöstökulu-jaottelua vuoden 2018 osalta on tarkistettu vastaamaan paremmin lainsäädännön ja hyvän kirjanpito-tavan vaatimuksia. Lisäksi virallisen tuloslaskelman muoto on muuttunut.

Virallisen tuloslaskelman varsinainen toiminta sisältää liiketoiminnan osuuden. Liiketoimin-nasta annetaan liitetiedoissa erillinen tuloslaskelma.

Lähetysseura on investoinut Jerusalemin ns. alatalon korjaukseen 31.12.2018 mennessä 1,6 M€, josta vuoden 2018 osuus on 1,2 M€. Jerusalemin korjausinvestointien arvo on mukana taseessa.

Lähetysseura omistaa ulkomailla muutamia kiinteistöjä ja asunto-osakkeita, joista ylläpidetään omaa erillistä seurantaa ja joiden tasearvo on nolla.

Liiketoiminnan tuloslaskelma

1.000 €	2018	2017
Tuotot	476	795
Kulut	835	1 046
Henkilöstökulut	329	491
Poistot	74	91
Muut kulut	432	464
Tilikauden tulos	-359	-251*

* vuodet 2018 ja 2017 eivät ole suoraan vertailukelpoisia: vuoden 2017 lukuihin sisältyy Päiväkummun osalta myös oman toiminnan osuus

Pysyvien vastaavien poistoajat

aineettomat oikeudet	sumu-poisto 5 v
toimitilakiinteistöt	menojäännöspoisto 4%
kirkkokiinteistö	menojäännöspoisto 4%
kurssikeskuskiinteistö	menojäännöspoisto 4%
koneet, laitteet ja kalusteet	sumu-poisto 3-5 v
ulkomailla olevat kiinteistöt	sumu-poisto 5 v

Pysyvien vastaavien muutokset

1.000 €	1.1.2018	lisäys	vähennys	poistot	31.12.2018
aineettomat oikeudet	606	293	0	174	725
maa- ja vesialueet	0	920	0	920	0
toimitilakiinteistö	3 875	147	0	4 022	0
kirkkokiinteistö	997	521	0	52	1 466
kurssikeskuskiinteistö	1 772	230	0	72	1 930
Jerusalem kiinteistöt	339	1 562	0	113	1 788
Realisoitavat kiinteistöt	33	138	28	0	143
Sijoituskiinteistöt	1 046	0	0	0	1 046
koneet, laitteet, kalusteet	124	400	0	140	384
käyttöomaisuusosakkeet	1 591	67	102	0	1 556
asuinhuoneisto-osakkeet	4 041	366	1 023	0	3 384
muut osakkeet ja osuudet	14 020	2 043	0	0	16 063
Aurator arvopaperit	154	0	27	0	127
YHTEENSÄ	28 598	6 687	1 180	5 493	28 612

Siirtosaamisten erittely

1.000 €	2018	2017
kannatustilitykset	1 306	1 343
UM ennakkomaksut/Raso	47	0
eläkemaksun jaksotus	0	211
muut siirtosaamiset	1 203	537
YHTEENSÄ	2 556	2 091

Rahastot ja oman pääoman muutokset

sidotut rahastot 1.000 €	1.1.2018	lisäys	vähennys	31.12.2018
Helvi Kostiaisen muistorahasto	4	0	0	4
Eeva ja Tahvo Tukian muistorahasto	8	0	0	8
Margareta ja Arvi H. Saarisuun rahasto	13	1	1	13
Hanna Kujalan rahasto	34	1	1	34
Väinö Launiksen rahasto	50	2	2	50
Alpo Hukan rahasto	15	0	0	15
Elvin rahasto	84	4	4	84
Maja Haikolan muistorahasto	38	2	2	38
Raija Salmen muistorahasto	254	11	9	256
Kaskinen -Simojoki -rahasto	11	1		12
Yhdistetty lahjoitusrahasto	208	9	9	208
Kangaslampi-rahasto	64	3	3	64
Lasten pankki -rahasto	615	202	98	719
Katastrofirahasto	349	259	270	338
Rahasto Pakistanin työlle	77	0	0	77
Segezhan tukirahasto	97	0	0	97
Ilmatorahasto	0	14	14	0
Lestadiolainen Uusherätys -rahasto	0	32	32	0
YHTEENSÄ	1 921	541	445	2 017
vapaat rahastot 1.000 €	1.1.2018	lisäys	vähennys	31.12.2018
työalueiden ajoneuvorahasto	288	53	0	341
tutkimusrahasto	289	22	30	281
kiinteistörahasto	8 600	0	8 600	0
lähetykannatuksen tasausrahasto	3 933	2 679	6 612	0
valuuttakurssivaihteluiden tasausrahasto	2 558	0	2 558	0
ilmatorahasto	0	62	0	62
YHTEENSÄ	15 668	2 816	17 800	684

Tilikauden aikana hallitus päätti lopettaa kiinteistörahaston, lähetyskannatuksen tasausrahaston ja valuuttakurssivaihteluiden tasausrahaston. Rahastojen saldot siirrettiin edellisten tilikausien yli-/alijäämä -tilille.

omakatteinen rahasto 1.000 €	1.1.2018	lisäys	vähennys	31.12.2018
naisten tulevaisuudelle -rahasto	154	11	37	128

Eläkevastuuvelka

Siirtovelkana esitetystä arvioidusta eläkevastuuvelasta 74t€ kohdentuu 74% työsuhteessa olevien nyttemmin suljetun eläkesäännön mukaisiin vastaisiin eläkkeisiin ja loput 26% eläkkeensaajien jatkuviin maksussa oleviin eläkkeisiin.

Eläkevastuuvelan vähentymä oli 44 t€, mikä on kirjattu ulkomaisen työn henkilöstökulujen vähennykseksi.

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöön sekä osakkeita.

1.000 €	2018	2017
rahalaitoslainat	3 675	4 213
limiittiluotto	3 000	3 000
kiinteistökiinnitykset	5 506	6 005
pantattujen asunto-osakkeiden kirjanpitoarvo	3 279	1 835
YHTEENSÄ, annetut vakuudet	8 785	7 840

Lisäksi annettuna vakuutena ovat seuraavat arvopaperisäilytyksen säilytystilit: eQ Hoivakiinteistöt 1 T, osuust. 53, eQ Liikekiinteistöt 1 T, osuust. 36, Salkku 864912 FIM asuntotuotto C, E Q Hoivakiinteistöt 1 T, osuust. 67, UB Metsä sijoitusrahasto, osuust. 57 sekä UB Pohjoismaiset Liikekiinteistöt

Koronvaihtosopimusten pääoma on 3.025.000 euroa ja markkina-arvo 31.12.2018 -72.051,75 euroa.

Leasingopimuksista maksettavat määrät

1.000 €	2018	2017
seuraavalla tilikaudella maksettavat	89	94
myöhemmin maksettavat	108	48
YHTEENSÄ, muut vastuut	197	142

Lähetysseura on antanut kilpailu- ja kuluttajavirastolle matkapalveluyhdistelmien tarjoajan takuuna tilivakuuden 50.000 €

Kevään 2018 aikana Suomen Lähetysseura myi Tähtitorninkadulla sijainneen lähetystalon kiinteistön siten, että Lähetyskirkkiinteistö jäi vielä Lähetysseuran omistukseen. Lähetysseura on vuokrannut Pasilan Maistraatinportti 2:sta käyttöönsä toimistotilaa 1.404 m², 3 pysäköinti- paikkaa sekä varastotilaa 131 m² 10.8.2017 allekirjoitetulla 10 vuoden vuokrasopimuksella alkaen 1.5.2018. Toimistotilasta on annettu tilivakuus 97.731 € sekä varastotiloista tilivakuus 4.224 €.

Näistä tiloista syntyvät vuokravastuut ovat

1.000 €	2018	2017
seuraavalla tilikaudella maksettavat	412	272
myöhemmin maksettavat	3 431	3 806
YHTEENSÄ	3 843	4 078

Lähetysseura on velvollinen tarkistamaan kurssikeskuskiinteistön kiinteistöinvestoinneista tehtyjä arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö muuttuu tarkistuskauden aikana. Viimeinen tarkistusvuosi on 2027.

Vastuun enimmäismäärä on 54.754,65 €

Taseeseen on kirjattu siirtovelkoihin 23 t€ Botswanan työalueen KYT-hankkeen kumppanin rahoituksen väärinkäytöstä johtuvaa kuluja. Lähetysseura joutuu palauttamaan summan Ulkoministeriölle v. 2019. Kohdemaassa on ryhdytty toimenpiteisiin tapauksen johdosta.

Tilintarkastuskulut

1000 €	2018	2017
tilintarkastus	24	22
muut toimeksiannot	64	11

Toimielimet

Hallituksen jäsenille on maksettu ansionmenetykskorvauksia 201,42 €, palkkioita ei ole maksettu.

KIRJANPIDOT JA TOSITELAJIT SEKÄ NIIDEN SÄILYTTÄMISTAPA

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätös ja tase-erittelyt

TILI- JA SALDOLUETTELOT

Tilikohtainen tuloslaskelma ja tase
Tililuettelo

KIRJANPIDOT

Pääkirja
Myyntireskontra
    lahjoitusreskontra
    lehtireskontra
    reskontra/muu laskutus
Ostolaskut
Matka- ja kululaskut
Palkkakirjanpito
Käyttöomaisuus
Kassakirja
    Basaari
    Päiväkumpu
Varastokirjanpito kustannusliike

TOSITTEET

TE	Matkalaskut ja kulutilitykset	1-61
OL	Ostolaskut	1-6220
OS	Ostolaskujen suoritukset	1-5844
TO	Tiliotteet	1-1904
MU01	Muistiotositteet joulukuu	1-79
MU02	Muistiotositteet helmikuu	1-30
MU03	Muistiotositteet maaliskuu	1-41
MU04	Muistiotositteet huhtikuu	1-35
MU05	Muistiotositteet toukokuu	1-29
MU06	Muistiotositteet kesäkuu	1-26
MU07	Muistiotositteet heinäkuu	1-30
MU08	Muistiotositteet elokuu	1-59

MU09	Muistiotositteet syyskuu	1-52
MU10	Muistiotositteet lokakuu	1-61
MU11	Muistiotositteet marraskuu	1-44
MU12	Muistiotositteet joulukuu	1-255
SJ	Sijoitukset	1-38
PK	Palkkakirjanpito	1-38
SL	Sisäiset laskut	1-162
ST01	Sisäiset tositteet joulukuu	1-6
ST02	Sisäiset tositteet helmikuu	1-10
ST03	Sisäiset tositteet maaliskuu	1-8
ST04	Sisäiset tositteet huhtikuu	1-9
ST05	Sisäiset tositteet toukokuu	1-5
ST06	Sisäiset tositteet kesäkuu	1-6
ST07	Sisäiset tositteet heinäkuu	1-5
ST08	Sisäiset tositteet elokuu	1-5
ST09	Sisäiset tositteet syyskuu	1-3
ST10	Sisäiset tositteet lokakuu	1-4
ST11	Sisäiset tositteet marraskuu	1-26
ST12	Sisäiset tositteet joulukuu	1-60
ML	Myyntilaskut	1-1776
MS	Myyntilaskujen suoritukset	1-1746
HL	Hyvityslaskun kohdistus	1-25
AK	Automaattikirjaus	1-194
AJ	Automaattijako	1-58

AINEISTON SÄILYTTÄMINEN

Kaikki aineisto säilytetään digitaalisesti, varmuuskopiot ovat virtuaalisella levyalustalla. Serveristä otetaan Image kerran vuorokaudessa ja sitä säilytetään 30 vrk.

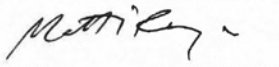
Tilinpäätös sekä tili- ja saldoluettelot löytyvät yhteiseltä levyalueelta (U-asema), mikä varmistetaan kerran vuorokaudessa ja sitä säilytetään 30 vrk.

Kirjanpitoaineisto tositteineen on kirjanpito-ohjelmistossa Wintime, ostolaskujen kierrätysjärjestelmässä Approval sekä matka- ja kululaskuohjelmassa Aditro Expense.

Ohjelmat ovat pilvipalvelussa ja Aditro tekee näistä päivittäiset varmistukset. Lisäksi pääkirjat, päiväkirjat, tuloslaskelma ja tase arkistoidaan kuukausittain Aditron arkisto-ohjelmaan. Ostolaskut arkistoidaan tilinpäätöksen jälkeen ja myyntilaskut kuukauden sulkemisen jälkeen. Muistio- ja sisäiset tositteet säilytetään paperiversioina mapeissa.

**Tilinpäätöksen allekirjoitukset /
Underteckning av bokslutet**

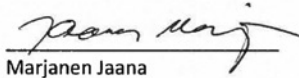
Helsinki huhtikuun 3. päivänä 2019 / Helsingfors den 3 april 2019

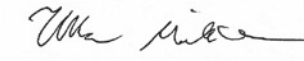
Repo Matti
puheenjohtaja / ordförande

Juslin-Sandén Heidi

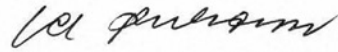
Marjanen Jaana

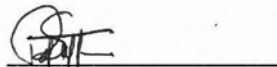
Mäkinen Ulla

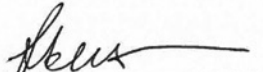
Pakarinen Jukka

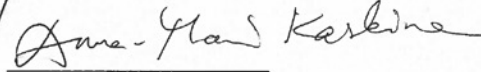
Purhonen Lea

Steffansson Rolf
toiminnanjohtaja / verksamhetsledare

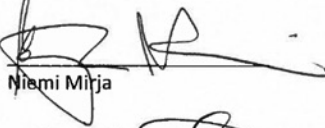
Hautala Jukka

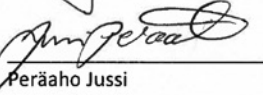
Kaskinen Anna-Mari

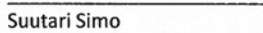
Markkula Juhana

Niemi Mirja

Peräaho Jussi

Suutari Simo

Tilintarkastusmerkintä / Revisorernas underteckning

Suoritetusta tarkastuksesta olemme tänään antaneet tilintarkastuskertomuksen. /
Över slutförd revision har vi i dag avgivit berättelse.

Helsingissä huhtikuun 12. päivänä 2019 / Helsingfors den 12 april 2019

Kirsi Aromäki
KHT/CGR

Heidi Vierros
KHT/CGR

Tilintarkastuskertomus

Suomen Lähetysseura ry:n jäsenille

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suomen Lähetysseura ry:n (y-tunnus 0116962-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonemme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankkimme lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidoillisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomukseemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Helsingissä 12. huhtikuuta 2019

Kirsi Aromäki
KHT

Heidi Vierros
KHT

Kansikuva:

”Haluamme oikeutta, emme hyväntekeväisyyttä.”

Näin julistaa zimbabwelainen Nkosilathi Ndebele (24). Hän kuuluu vammaisten nuorten ryhmään, joka ansaitsee tuloja muun muassa luomuviljelyllä kasvihuoneessaan. Lähetysseuran paikallinen kumppani edistää vammaisten oikeuksien toteutumista Zimbabwea. Tämä tarkoittaa terveydenhuoltoa ja koulutusta sekä uusia mahdollisuuksia toimeentuloon, itsensä kehittämiseen ja oman yhteisön elämään.

Kuva: Heidi Tirri